

Plán péče
a návrh na vyhlášení evropsky významné
lokality - přírodní památky
STRÁNĚ U DRAHOBUZI

na období

2011-2020

Salvia o.s. – sdružení pro ochranu přírody
Míšovická 454/6
155 21 Praha 5
e-mail: salvia-os@seznam.cz
IČ: 26568578

Obsah

1. Základní identifikační a popisné údaje	
1.1 Evidenční kód ZCHÚ, kategorie, název a kategorie IUCN	
1.2 Platný právní předpis o vyhlášení ZCHÚ	
1.3 Územně-správní členění, překryv s jinými chráněnými územími a příslušnost.....	
k soustavě Natura 2000	
1.4 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí.....	
1.5 Výměra území a jeho ochranného pásma.....	
1.6 Hlavní předmět ochrany	
1.6.1 Předmět ochrany podle zřizovacího předpisu	
1.6.2 Hlavní předmět ochrany – současný stav.....	
1.6.2.2. Společenstva	
1.6.2.2. Druhy	
1.7 Dlouhodobý cíl péče.....	
2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů	
2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti	
2.2.1 Ochrana přírody.....	
2.2.2. Rekreační a sport.....	
2.2.3. Těžba nerostných surovin	
2.2.4. Jiné způsoby využívání.....	
2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy.....	
2.4 Škodlivé vlivy a ohrožení území v současnosti	
2.4.1. Rekreační a sport.....	
2.5 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch	
2.5.4 Základní údaje o nelesních pozemcích	
2.6 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních zásahů do území a závěry pro další postup	
2.7 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize	
3. Plán zásahů a opatření.....	
3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ.....	
3.1.1. Péče o nelesní pozemky.....	
3.1.2. Péče o rostliny	
3.1.3 péče o živočichy	
3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území.....	
3.1.2.2. Nelesní pozemky.....	
3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností	
3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu	
3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území	
3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností	
3.6 Návrhy na vzdělávací využití území.....	
3.7 Návrhy na průzkum či výzkum území a monitoring.....	
4. Závěrečné údaje.....	
4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací).....	
4.2 Použité podklady a zdroje informací	
4.3 Seznam mapových listů.....	
4.4 Seznam používaných zkratk	
4.5 Plán péče zpracoval	

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

kategorie ochrany:

přírodní památka

název území:

Stráně u Drahobuzi

1.2 Údaje o lokalizaci území

kraj:

Ústecký kraj

okres:

Litoměřice

obec s rozšířenou působností:

Litoměřice

obec s pověřeným obecním úřadem:

Litoměřice

obec:

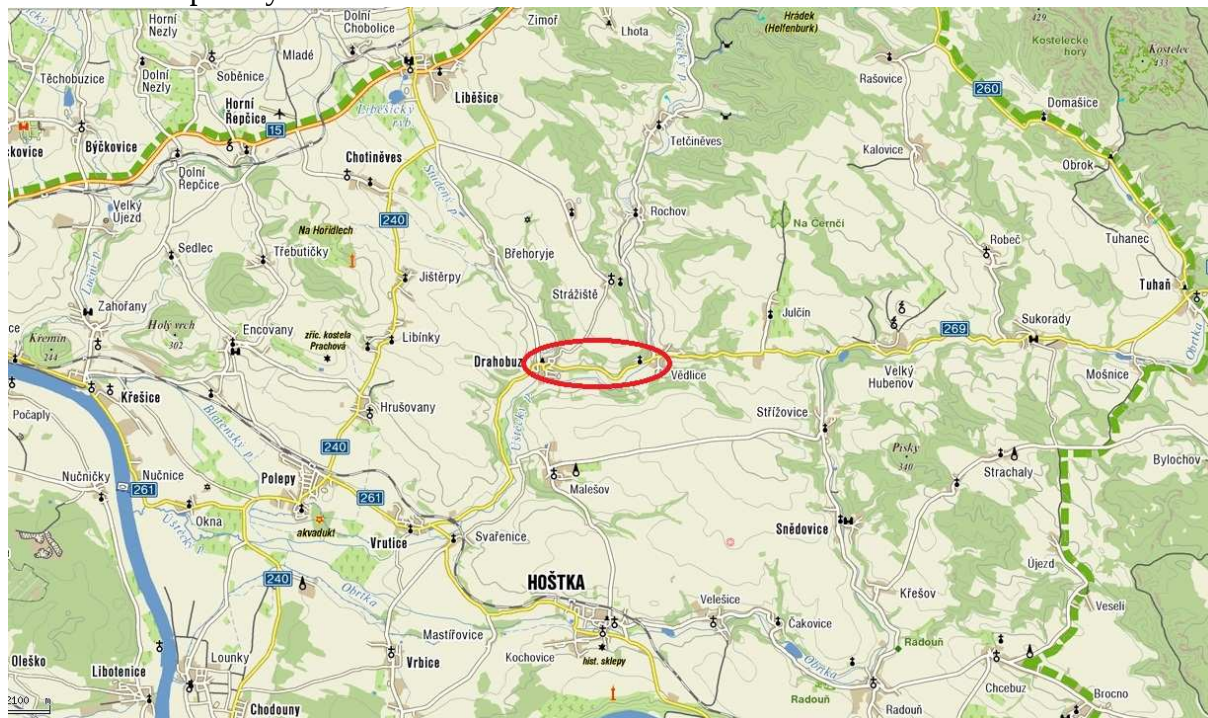
Úštěk, Drahobuz

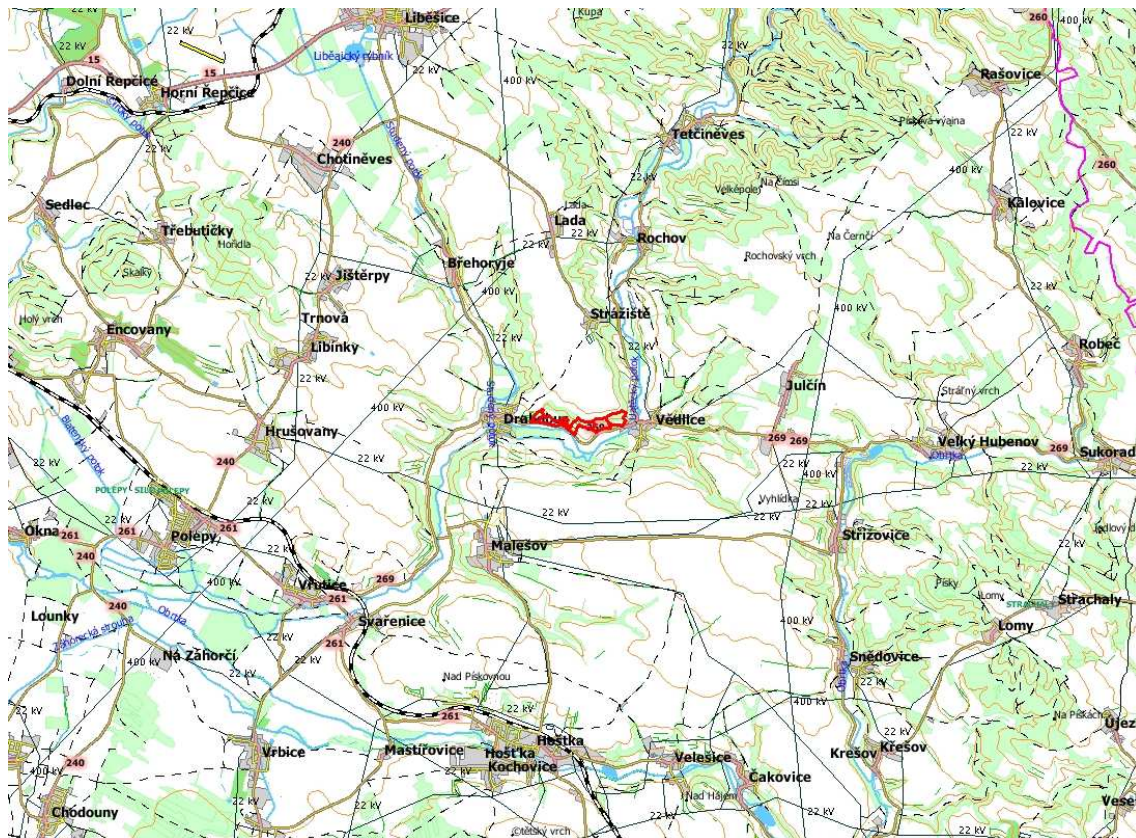
katastrální území:

Vědlice, Drahobuz

Příloha č. M1:

Orientační mapa s vyznačením území

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území:

Katastrální území: 777501 Vědllice

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
164/3		Ostatní plocha	Neplošná půda	406	1182	1038
1633/1		Trvalý travní porost		10002	863	370
1634		Lesní pozemek		131	1719	1038
1635		Ostatní plocha	Neplošná půda	131	9998	4289
1640		Ostatní plocha	Neplošná půda	1	2642	2642
1644/1		Ostatní plocha	Neplošná půda	131	890	890
1644/3		Trvalý travní porost		117	3766	2398
1644/5		Trvalý travní porost		131	3514	3387
1644/6		Trvalý travní porost		117	466	235
1648/1		Lesní pozemek		1	43412	16576
1648/2		Trvalý travní porost		1	1246	1246
1860		Ostatní plocha	Ostatní komunikace	1	1612	907
1669/1		Ostatní plocha	Neplošná půda	131	2209	134
1669/2		Ostatní plocha	Neplošná půda	131	76	76
1671		Ostatní plocha	Neplošná půda	131	3716	3141
1678/1		Ostatní plocha	Neplošná půda	131	1096	886
1680		Ostatní plocha	Neplošná půda	131	2640	2640
1681		Lesní pozemek		131	4268	2543
1683/2		Trvalý travní porost		131	8900	5383
1684		Ostatní plocha	Neplošná půda	131	676	676
1672		Trvalý travní porost		131	23698	7606
Celkem						58101

Katastrální území: 631680 Drahobuz

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
598		Orná půda		10002	4136	1710
600		Lesní pozemek		82	1165	1145
602		Ostatní plocha	Neplošná půda	509	878	878
603		Trvalý travní porost		509	173	173
604/1		Ostatní plocha	Neplošná půda	509	2072	2072
604/2		Ostatní plocha	Neplošná půda	509	179	179
606/2		Trvalý travní porost		575	939	939
607/1		Trvalý travní porost		575	94	94
607/4		Ostatní plocha	Neplošná půda	509	32	32
608/1		Ostatní plocha	Neplošná půda	575	248	248
608/2		Orná půda		10002	334	334
620		Trvalý travní porost		575	20373	1590
702/3		Trvalý travní porost		574	7574	7574
721		Ostatní plocha	Neplošná půda	571	151	151

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
722		Trvalý travní porost		571	2036	2036
723		Trvalý travní porost		571	932	932
724/1		Trvalý travní porost		571	2467	2062
729		Trvalý travní porost		10002	1140	205
739		Ostatní plocha	Nepłodná půda	571	1431	140
1624		Ostatní plocha	Ostatní komunikace	545	263	263
Celkem						22757

Ochranné pásmo:

Katastrální území: 777501 Vědlice

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v OP (m ²)
1648/1		Lesní pozemek		1	43412	25812
Celkem						25812

Katastrální území: 631680 Drahobuz

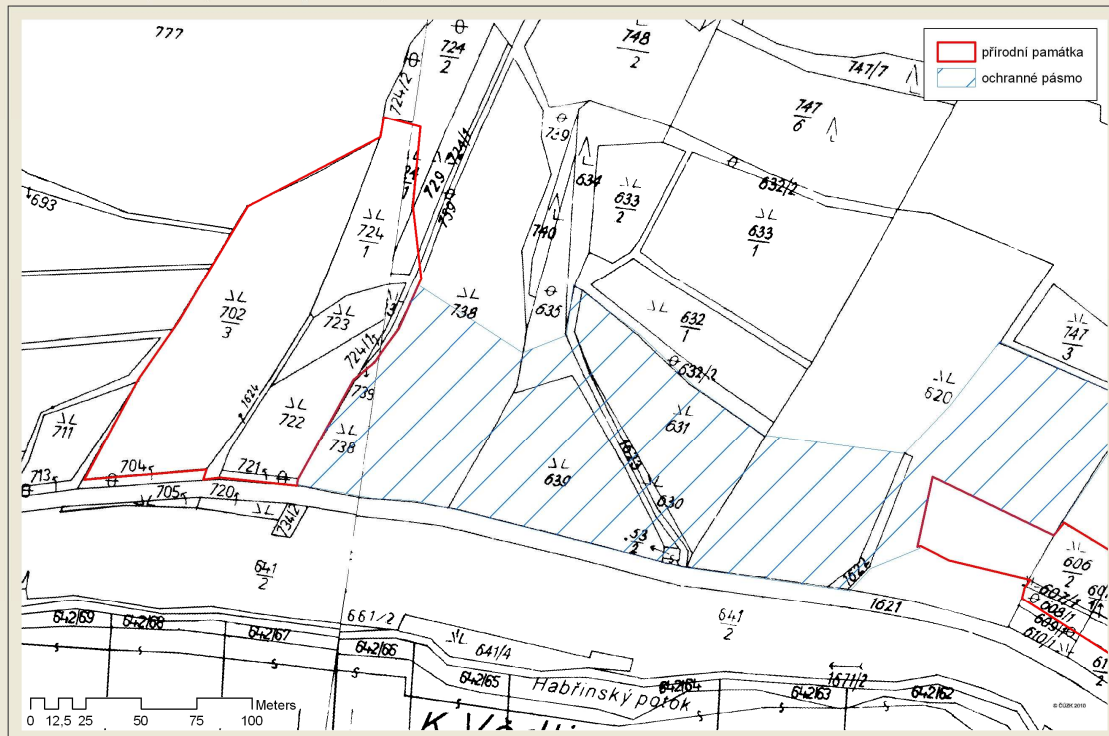
Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v OP (m ²)
st. 53/2	53/2	Zastavěná plocha a nádvoří	Zbořeniště	187	54	54
620		Trvalý travní porost		575	20373	9940
630		Trvalý travní porost		187	270	270
631		Trvalý travní porost		187	3892	3892
635		Ostatní plocha	Nepłodná půda	187	1542	730
639		Trvalý travní porost		187	4348	4348
738		Trvalý travní porost		10002	9844	5775
1622		Ostatní plocha	Ostatní komunikace	545	320	320
1623		Ostatní plocha	Ostatní komunikace	187	439	439
Celkem						25768

Příloha č. M2:

Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

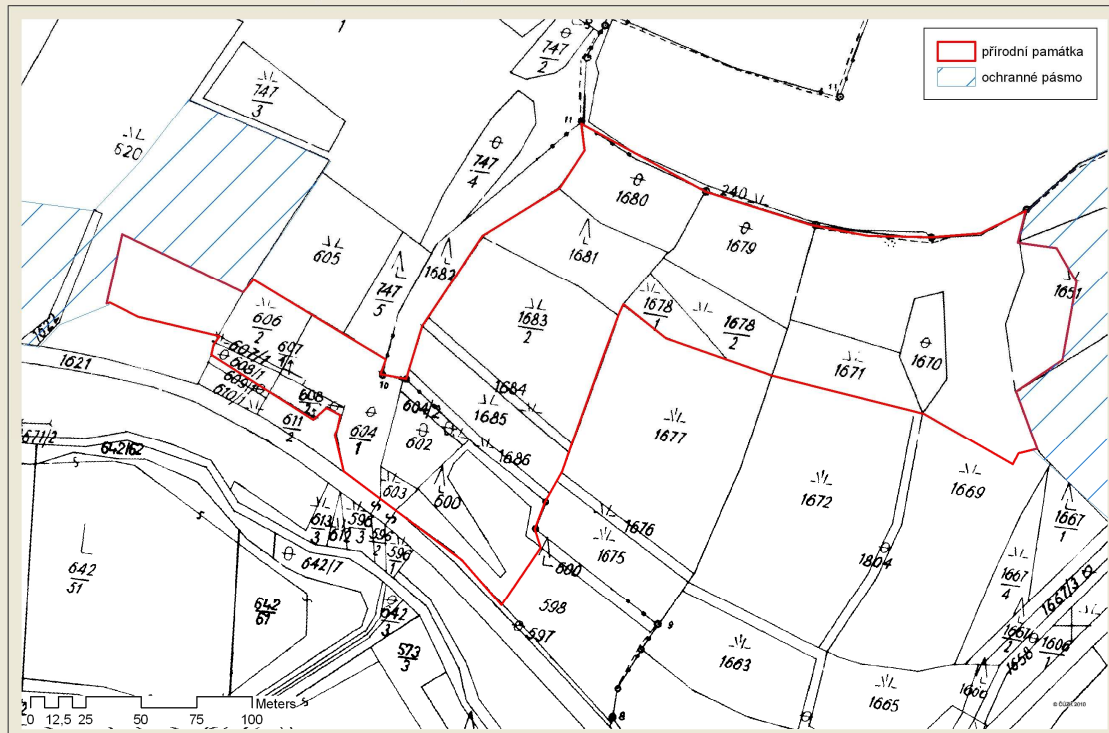
Katastrální mapa - západní část přírodní památky

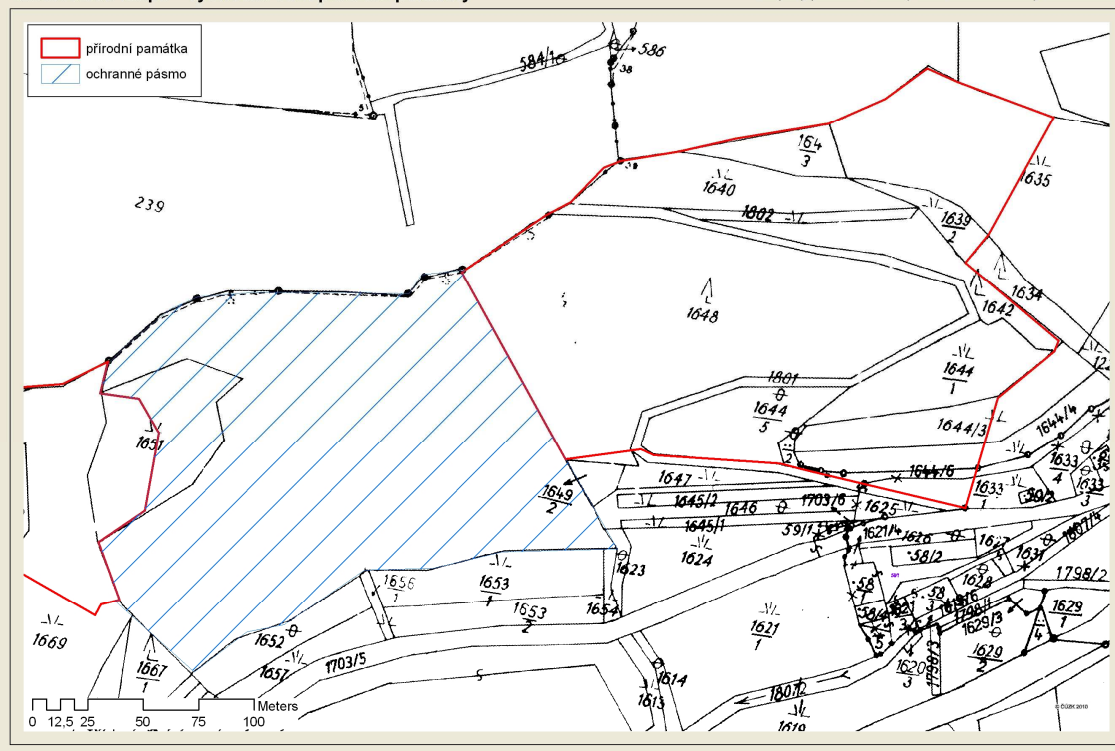
mapový podklad © Český ústav zeměměřický a katastrální

Katastrální mapa - centrální část přírodní památky

mapový podklad © Český ústav zeměměřický a katastrální

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky	2,1302	2,5812	zamokřená plocha	
vodní plochy			rybník nebo nádrž	
			vodní tok	
trvalé travní porosty	3,6230	2,4225		
orná půda	0,2044			
ostatní zemědělské pozemky				
ostatní plochy	2,1288	0,1514	neplodná půda	2,0118
zastavěné plochy a nádvoří		0,0054	ostatní způsoby využití	0,1170
plocha celkem	8,0864	5,1605		

1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími

národní park:

.....

chráněná krajinná oblast:

.....

jiný typ chráněného území:

.....

Natura 2000

ptačí oblast:

evropsky významná lokalita:

.....

CZ0424136 Stráně u Drahobuzi

1.6 Kategorie IUCN

III. - přírodní památka.

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

Předmětem ochrany jsou stanoviště polopřirozených suchých trávníků a facie křovin na vápnitých podložích (*Festuco-Brometalia*), reprezentované zde biotopem T3.4 - širokolisté suché trávníky. Dále jsou předmětem ochrany rostliny vstavač osmahlý (*Orchis ustulata*), tořič hmyzonosný (*Ophrys insectifera*) a pavouk sklípkánek pontický (*Atypus muralis*).

1.7.2 Hlavní předmět ochrany ZCHÚ – současný stav

Hlavním předmětem ochrany je mimořádně zachovalá ukázka vegetace širokolistých xerothermních trávníků s výskytem řady vzácných a zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin (včetně zástupců čeledi vstavačovitých).

A. ekosystémy

název ekosystému	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému
SPOLEČENSTVA, KTERÁ JSOU PŘEDMĚTEM OCHRANY		

název ekosystému	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému
T3.4D Širokolisté suché trávníky bez význačného výskytu vstavačovitých a bez jalovce obecného (<i>Juniperus communis</i>) svazu <i>Bromion erecti</i> T3.4C Širokolisté suché trávníky s význačným výskytem vstavačovitých svazu <i>Bromion erecti</i> □ 6210 Polopřirozené suché trávníky a facie křovin na vápnitých podložích (<i>Festuco-Brometalia</i>)	39	Plošně nejrozsáhlejším typem nelesní vegetace. Jedná se o zapojené až mezernaté trávníky s dominancí válečky prapořité (<i>Brachypodium pinnatum</i>), případně sveřepu vzpřímeného (<i>Bromus erectus</i>), v nižší vrstvě zpravidla s výrazným zastoupením kostřavy žlábkaté (<i>Festuca rupicola</i>). Jsou druhově bohaté, s větším zastoupením širokolistých vytrvalých bylin (Chytrý & kol. 2001). Jejich rozsah byl v minulosti mnohem větší (viz i historický letecký snímek z 50. let 20. století v tomto plánu péče), z důvodu sukcesních změn jsou postupně vytlačovány expandujícími křovinami. Mezi jinými se v přírodní památce Stráně u Drahobuzi v tomto společenstvu z běžnějších druhů vyskytuje prorostlík srpovitý (<i>Bupleurum falcatum</i>), máčka ladní (<i>Eryngium campestre</i>), šalvěj přeslenitá (<i>Salvia verticillata</i>), krvavec menší (<i>Sanguisorba minor</i>), čičorka pestrá (<i>Securigera varia</i>) nebo jehlice trnitá (<i>Ononis spinosa</i>). Ze vzácnějších to je černohlávek velkokvětý (<i>Prunella grandiflora</i>), čičorka pochvatá (<i>Coronilla vaginalis</i>), len tenkolistý (<i>Linum tenuifolium</i>), pcháč bezlodyžný (<i>Cirsium acaule</i>), smldník jelení (<i>Peucedanum cervaria</i>), hadí mord španělský (<i>Scorzonera hispanica</i>), bělozářka větevnatá (<i>Anthericum ramosum</i>), len žlutý (<i>Linum flavum</i>), sasanka lesní (<i>Anemone sylvestris</i>), ostřice nízká (<i>Carex humilis</i>) a další.
T4.1 Suché bylinné lemy svazu <i>Geranion sanguinei</i>	4	Ve fragmentech je možné na území přírodní památky a při její hranici vysledovat společenstva bylinných lemů. Bez možnosti bližšího zařazení to jsou <i>suché bylinné lemy</i> svazu <i>Geranion sanguinei</i> – podle vzácného výskytu diagnostických druhů: kakostu krvavého (<i>Geranium sanguineum</i>) a také častého výskytu smldníku jeleního (<i>Peucedanum cervaria</i>), na přechodech mezi lesními porosty a suchými trávníky svazu <i>Bromion erecti</i>.
SPOLEČENSTVA, KTERÁ NEJSOU PŘEDMĚTEM OCHRANY		

název ekosystému	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému
T1.1 mezofilní ovsíkové louky svazu <i>Arrhenatherion elatioris</i> ☐ 6510 Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (<i>Arrhenatherion</i>, <i>Brachypodio-Centaureion nemoralis</i>)	20	V některých místech, zejména ve střední části přírodní památky opovídá charakter vegetace <i>mezofilním ovsíkovým loukám</i> svazu <i>Arrhenatherion elatioris</i> . Alespoň v některých případech by se mohlo jednat i o bývalé úhory (charakter ploch na pomezí k ruderálnějším společenstvům třídy <i>Artemisietea vulgaris</i>). Vyskytují se dominantně ovsík vyvýšený (<i>Arrhenatherum elatius</i>), dále kakost luční (<i>Geranium pratense</i>), mrkev obecná (<i>Daucus carota</i>), čičorka pochvatá (<i>Securigera varia</i>), třezalka tečkovaná (<i>Hypericum perforatum</i>), pryskyřník prudký (<i>Ranunculus acris</i>) a další druhy.
K3 Vysoké mezofilní a xerofilní křoviny svazu <i>Berberidion</i> a <i>Prunion spinosae</i>	29	V důsledku sukcese zarůstají velkou část původně bezlesých společenstev. Jedná se o husté, často vysoké trnité křoviny, vysoké kolem 2–5 m, druhově bohaté, často velkoplošné nebo liniové. Vesměs mají více dominantních druhů (Chytrý & kol. 2001). Především svída krvavá (<i>Cornus sanguinea</i>), v menší míře hlohy (<i>Crataegus</i> sp.), lísky (<i>Corylus avellana</i>), ptačí zob (<i>Ligustrum vulgare</i>), trnky (<i>Prunus spinosa</i>) a růže (<i>Rosa</i> sp.).
X9A Lesní kultury s nepůvodními dřevinami	8	Území se nevyhnuly ani výsadby <i>nepůvodních a stanovištně nevhodných dřevin</i> . Ve východní části nad Vědlicemi to jsou zejména výsadby borovice lesní (<i>Pinus sylvestris</i>) a borovice černé (<i>Pinus nigra</i>).

B. druhy

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
<i>Ophrys insectifera</i> tořič hmyzonosný	východní část u Vědlic (do cca 20 exemplářů), střední část, západní část u Drahobuzi (kolem 200 exemplářů)	C1, §1	výrazně vápnomilný druh rostoucí nejčastěji v prosvětlených zejména borových lesích a suchých trávnících, v okolí Litoměřic na slínovcích ve vápnomilných druhově pestrých travinobylinných společenstvech a řídkých lesních porostech

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
<i>Orchis ustulata</i> vstavač osmahlý	nad obcí Vědlice – je hojným druhem (pravidelně zde vykvétá až 1000 jedinců - ploše č. 1 – velmi hojně, méně na ploše č. 2 – roztroušeně v horních partiích	C1, §2	vstavač osmahlý je světlomilným druhem rostoucím obvykle na loukách, pastvinách a v sušších trávnících, ojediněle se může vyskytnout také v prosvětlených lesích nebo při jejich okrajích; v blízkém Českém středohoří roste v současnosti nejčastěji na střídavě vlhkých loukách
<i>Coronilla vaginalis</i> čičorka pochvatá	aktuálním průzkumem nepotvrzena	C2, §2	travnaté a kamenité stráně, vzácněji světlé lesy (bory, doubravy), okraje křovin
<i>Epipactis muelleri</i> kruštík růžkatý	opakovaně potvrzován u Vědlic, v polostínu mezi borovicemi na okraji lesa, kolem 50 exemplářů	C2, §2	ve světlých lesích a křovinách v pahorkatinách a podhůří, výhradně na vápnitém podkladu
<i>Gentiana cruciata</i> hořec křížatý	aktuálním průzkumem neověřen	C2, §3	druh pastvin, lad a semixerotermních svahů, kosených, vypásaných nebo vypalovaných stanovišť (a tedy s přirozeně nebo synantropně blokovanou sukcesí, diagnostický druh širokolistých suchých trávníků svazu <i>Bromion erecti</i>)
<i>Globularia bisnagarica</i> koulenka prodloužená	na plochách č. 9, 13, 14 (jako spíše vzácný druh; střední část PP) a na ploše č. 12 (hojný druh; západní část PP)	C2, §3	na suchých výslunných, travnatých nebo kamenitých stráních, řidčeji ve světlých borových lesích, na bazických substrátech
<i>Linum flavum</i> len žlutý	vzácný – ve východní části u Vědlic, na ploše č. 2 (několik málo desítek rostlin) a v západní části u Drahobuzi, na ploše č. 12 (sotva 10 rostlin)	C2, §3	druh výslunných suchých strání, kamenitých strání, lesních lemů; teplomilný a světlomilný druh; roste na kamenitých, zejména vápníkem bohatých půdách, téměř výhradně na vápnitých podkladech
<i>Muscari tenuiflorum</i> modřenec tenkokvětý	vzácně, ve střední části přírodní památky, na plochách č. 8 (3 exempláře) a 10 (velmi bohatá populace, desítky rostlin)	C2, §3	druh výslunných travnatých a křovinatých strání, stepí, lesních okrajů a úhorů

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
<i>Orchis militaris</i> vstavač vojenský	aktuálním nebyl potvrzen; jeden kvetoucí exemplář byl pozorován v roce 2002	C2, §2	ve světlých lesích, křovinatých stráních a sušších loukách; v blízkém Českém středohoří byl druh převážně vázán na společenstva tzv. bílých strání
<i>Prunus fruticosa</i> třešeň křovitá	aktuálním průzkumem nebyl zaznamenán; uváděn z jižně orientovaných lesnatých svahů u obce Drahobuz	C2	druh xerothermních, skalnatých a kamenitých svahů, lesních pláštů, suchých mezí nebo okrajů polních cest
<i>Pulsatilla pratensis</i> subsp. <i>bohemica</i> koniklec luční český	ve svahu západní části u Drahobuzi (několik sterilních růžic), pravděpodobně i jinde	C2, §2	v xerothermních travinných porostech, na skalách, v lesních okrajích, vzácně na písčinách a ve světlých lesích
<i>Anemone sylvestris</i> sasanka lesní	ve všech částech – jak ve východní nad Vědlicemi (plocha 1 – vzácně roztroušená v celé ploše), tak ve střední části (plocha 10), tak i v západní u Drahobuzi (plochy 11 a 12)	C3, §3	druh polosuchých i suchých travinných porostů, lesních okrajů a světlin, lesostepí, světlých lesů a křovin s travinným podrostem
<i>Aster amellus</i> hvězdnice chlumní	aktuálním průzkumem nepotvrzena, v nedávné době nad západním okrajem Vědlic, v komplexu bývalých sadů a pastvin	C3, §3	výslunné stráně, kamenité svahy, šípákové doubravy a stepní louky

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
<i>Aster linosyris</i> hvězdnice zlatovlásek	místy hojně roztroušená - ve východní části nad Vědlicemi (plocha č. 1 – roztroušeně v celé ploše a plocha č. 2) a ve střední části (střední terasa plochy č. 14 – v celé ploše, při horní hraně na styku s lesem častější)	C3, §3	druh výslunných strání, křovin, lesostepí, suchých luk a pastvin, často na vápnitých půdách
<i>Cephalanthera damasonium</i> okrotice bílá	desítky rostlin v mladé výsadbě křovitých lísek v dolní části plochy 3 (nad silnicí u Vědlic)	C3, §3	xerothermní až mezofilní listnaté lesy (doubravy, dubohabřiny, květnaté bučiny) a křovinaté stráně na bazických nebo neutrálních, nezřídka vápníkem bohatých půdách
<i>Cirsium eriophorum</i> pcháč bělohavý	v západní části chráněného území (u Drahobuzi), na ploše č. 12	C3	druh pastvin, suchých luk, výslunných travnatých strání, kamenitých stepí, světlých lesních okrajů, pasek, starých úhorů a extenzivně obhospodařovaných sadů
<i>Epipactis atrorubens</i> krustík tmavočervený	ve východní části u Vědlic, vzácně – v populaci bylo napočítáno celkem 20 kvetoucích rostlin, uváděn i u Drahobuzi	C3, §3	výhradně na horninách s vysokým obsahem uhličitanu vápenatého, hojný proto bývá zejména ve vápencových oblastech, kde roste ve světlých listnatých lesích a borech; charakteristickými biotopy jsou suché křoviny a prosvětlené lesní porosty s rozvolněným bylinným patrem
<i>Gymnadenia conopsea</i> pětiprstka žezulník	aktuálním průzkumem nepotvrzen, uváděný z prostoru EVL	C3, §3	druh rostoucí převážně na nehojených květnatých loukách, v nižších polohách často v širokolistých suchých trávnicích, ve světlých lesích, především borech a vzácně i na slatinách
<i>Inula hirta</i> oman srstnatý	aktuálním průzkumem nepotvrzen, uváděný z prostoru EVL	C3	druh výslunných, kamenitých, travnatých a křovinatých strání, stepí a lesostepí a lemů teplomilných doubrav

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
<i>Linum tenuifolium</i> len tenkolistý	vzácný druh, i když v některých plochách s roztroušeným výskytem: v západní části u Drahobuzi (plocha č. 12 – dosti hojně v horní mezi) a ve střední části (plocha č. 9, 13 - roztroušeně a 14 – roztroušeně až vzácně)	C3, §3	výslunné stráně, skalní stepi, pěšiny, suché meze, vesměs v místech s ne úplně uzavřenou vegetací
<i>Orobanche kochii</i> záraza	jednotlivě (do 20 exemplářů) ve východní části mezofilní ovsíkové louky	C3?	výslunné svahy, travnaté a křovinaté stráně, meze, lesostepi, ojediněle i skalní stepi
<i>Platanthera bifolia</i> vemeník dvoulistý	u Vědlíc, kolem 20 jedinců rostoucích především v lese s <i>Pinus nigra</i>	C3, §3	louky, křoviny a světlé lesy
<i>Platanthera chlorantha</i> vemeník zelenavý	roztroušeně (stovky kusů) ve více méně všech částech ch.ú.: u Vědlíc (plocha č. 1 a 2), ve střední části (plochy č. 10 a 13) a u Drahobuzi (plocha č. 12),	C3, §3	druh se širokou ekologickou amplitudou rostoucí v lesích, na lesních okrajích, v křovinách i na loukách
<i>Prunella grandiflora</i> černohlávek velkokvětý	východní část u Vědlíc (plocha č. 1 – vzácně, v horní části, méně v dolní, plocha č. 2 – roztroušeně) a ve střední části (plocha č. 13 a 14 – roztroušeně v obou částech)	C3	druh výslunných travnatých strání, sušších luk a mezí, světlých dubových lesů, téměř výhradně na vápnitých nebo alespoň bazických podkladech
<i>Thalictrum minus</i> subsp. <i>majus</i> žlutůcha menší nicí	aktuálním průzkumem nepotvrzen, uváděná z prostoru EVL	C3	světlé listnaté lesy, vlhčí louky, zastíněné křoviny, zarostlé skály, většinou na nevápencových horninách

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
<i>Anthericum ramosum</i> bělozářka větvitá	hojná v západní části u Dražobuzi, na dílčí ploše č. 12	C4a	na vápnitém podkladu ve světlých suchých lesních, lesních lemech, na výslunných stráních a suchých loukách
<i>Berberis vulgaris</i> dříšťál obecný	aktuálním průzkumem nebyl zaznamenán; uváděn z jižně orientovaných lesnatých svahů u obce Dražobuz	C4a	druh suchých výslunných svahů, okrajů listnatých lesů a křovin, především na svazích údolí řek a chlumů
<i>Carex humilis</i> ostřice nízká	jak ve východní části u Vědlic (plocha 1), tak v západní části u Dražobuzi (plocha 12)	C4a	na suchých mírnějších svazích a výhřevných stepních stráních, zejména na mělkých půdách
<i>Elytrigia intermedia</i> pýr prostřední	vzácně, pouze ve východní části u Vědlic, na dílčí ploše č. 1 (v horním lemu bříz) a dílčí ploše č. 2	C4a	na výslunných, často kamenitých stráních, v křovinách nebo na vrcholech skal
<i>Epipactis helleborine</i> agg. kruštík širolistý	vzácně a to jednotlivými výskyty v celé ploše č. 1, převážně při kraji lesa (východní část u Vědlic)	C4a	v různých typech lesů, v křovinách, vzácněji i při okrajích lučních porostů, proniká také na člověkem výrazněji ovlivňovaná stanoviště
<i>Hieracium cymosum</i> jestřábník chocholičnatý	vzácně ve všech částech: ve východní části u Vědlic (plocha č. 1), ve střední části (plocha č. 9) i v západní části u Dražobuzi (plocha č. 12)	C4a	druh skalnatých svahů, skalních hřbetů a terás, travnatých svahů, rozvolněných křovin a lesních lemů, sušších luk, světlých teplomilných doubrav a borů

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
<i>Geranium sanguineum</i> kakost krvavý	hojným druhem, v celém ch.ú.: v západní části (plocha č. 12), ve střední části (plochy č. 4, 6 – roztroušeně až vzácně, 9, 13 – vzácně a 14) a také ve východní části (plochy č. 1 – hojně, 2 – souvislejší porosty a 3).	C4a	vyhledává výslunné skalnaté stráně, často v kanonovitých říčních údolích, druhově bohaté lemy světlých lesů, slunné křovinaté svahy a lesních pláště teplých oblastí, sutě, skalní terásky, řídké teplomilné doubravy a bory
<i>Inula salicina</i> oman vrbolistý	víceméně v celém území dosti hojným druhem	C4a	druh světlých listnatých lesů, křovin, výslunných strání a slatinných luk, převážně na měkkých vápnitých podkladech
<i>Listera ovata</i> bradáček vejčitý	ve východní části u Vědlic (na ploše č. 1 – hojně roztroušený, stovky jedinců) a v západní části u Drahobuzi (na ploše č. 12, vzácně)	C4a	prosperující jak na slatinných loukách, vlhkých pastvinách, v olšinách, tak i na sušších travnatých stráních
<i>Neottia nidus-avis</i> hlísník hnězdák	nebyl aktuálním průzkumem potvrzen; uváděn z části u Vědlic, velmi vzácně	C4a	zachovalé listnaté lesy, v jejichž půdě je vyšší obsah vápníku
<i>Peucedanum cervaria</i> smldník jelení	ve východní části u Vědlic (dílčí plocha č. 1 a 2) a ve střední části, na střední terase (dílčí plochy č. 13 a 14)	C4a	suché louky a pastviny, okraje křovin, světlá místa v dubových nebo borových lesích, lesní lemy
<i>Potentilla arenaria</i> mochňa písečná	vzácně, pouze ve střední části, na ploše č. 9, uváděn i z části u Drahobuzi	C4a	xerothermní trávníky, stepní svahy, skály a písky
<i>Pyrus pyraeaster</i> hrušeň polnička	ve východní části u Vědlic, na dílčí ploše č. 1, uváděn i z části u Drahobuzi	C4a	druh lužních lesů, dubohabřin, sušších teplomilných doubrav, lesostepí, výslunných křovinatých strání a lesních pláštů

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
<i>Thymus praecox</i> mateřídouška časná	nacházena pouze ve střední části, na plochách č. 7 a 13, uváděn i z části u Drahobuzi	C4a	skály, sutě, kamenité svahy, tzv. bílé stráně

1.8 Předmět ochrany EVL anebo PO, s kterými je ZCHÚ v překryvu

A. typy přírodních stanovišť

kód a název typu přírodního stanoviště	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis biotopu typu přírodního stanoviště
6210 Polopřirozené suché trávníky a facie křovin na vápnitých podloží (Festuco-Brometalia)	39	T3.4 D Širokolisté suché trávníky bez význačného výskytu vstavačovitých a bez jalovce obecného (<i>Juniperus communis</i>) svazu <i>Bromion erecti</i> T3.4C Širokolisté suché trávníky s význačným výskytem vstavačovitých svazu <i>Bromion erecti</i>

1.9 Cíl ochrany

Dlouhodobým cílem péče je udržení přírodovědné hodnoty xerothermní stráně, zachování hojného výskytu vstavačovitých, zejména vstavače osmahlého a tořiče hmyzonosného, jehož populace zde je patrně nejpočetnější v České republice, podpora výskytu bezobratlých živočichů vázaných na tento biotop, zejména pavouka sklípkánka pontického.

K dosažení a udržení cílového stavu v podobě stepi s roztroušenými dřevinami je vhodné provádět pravidelnou péči, časově i prostorově heterogenní, kosení či pastvu, redukovat zarůstání stráně křovinami a expanzivními druhy a zachování mezernatosti (rozvolněných ploch) lučních porostů.

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

Popis, obecná charakteristika

Geologie

Geologické podloží tvoří středoturonské písčité slínovce, svrchnoturonské až koniacké slínovce a vápnité jílovce České křídové pánve. Ve vrcholových partiích bílých strání se často vyskytují návěje spraše.

Pedologie

V širší zájmové oblasti vztažené na bioregion Ušťecké pahorkatiny převažují typické až hnědé pararendziny na vápnitých svahovinách, slínech a opukách, na ostrovech spraší jsou vyvinuty typické černozemě. Ve východní části převažují hnědozemě na spraších. Na vápnitých pískovcích v severní a východní části jsou ostrůvkovitě vyvinuty luvizemě arenické, na mělčích zvětralinách pak arenické kambizemě. V nivách se vykytují převážně vápnité fluvizemě (Culek 1996).

Konkrétně v navrhované přírodní památce jsou vůdčím půdním typem pararendziny.

Klimatické poměry

Klimaticky (E. Quitt in Tolazs & al. 2007) je studovaná plocha řazena do teplé oblasti T2. Vybrané klimatické ukazatele zájmového území jsou uvedeny v tabulce 1.

Tab. 1. Vybrané klimatické charakteristiky (Tolazs & al., 2007):

Klimatické charakteristiky	Hodnota
Počet letních dnů	50–60
Počet dnů s průměrnou teplotou 10°C a více	160–170
Počet mrazových dnů	100–110
Počet ledových dnů	30–40
Průměrná teplota v lednu	-2– -3
Průměrná teplota v červenci	18–19
Průměrná teplota v dubnu	8–9
Průměrná teplota v říjnu	7–9
Průměrný počet dnů se srážkami 1 mm a více	90–100
Srážkový úhrn ve vegetačním období	350–400
Srážkový úhrn v zimním období	200–300
Počet dnů se sněhovou pokrývkou	40–50
Počet dnů zamračených	120–140
Počet dnů jasných	40–50

Geomorfologie a reliéf

Lokalita navrženého chráněného území se nachází mezi obcemi Drahobuz a Vědlice, na převážně jižně orientovaných svazích nad silnicí (v údolí Úšťeckého potoka).

Oblast je součástí členité, málo zalesněné pahorkatiny při úpatí Českého středohoří s venkovským charakterem osídlení se značným podílem orné půdy, ale i ploch dříve využívaných k pastvě dobytka nebo jako ovocné sady či vinice. Je součástí pahorkatiny, která zde tvoří sedimentární stupňovinu strukturně denudačních plošin s široce rozevřenými

neckovitými údolími stromovité vodní sítě. Krajina je kopcovitá, málo lesnatá. Reliéf má charakter mírně ukloněných svahů.

Podle geomorfologického členění ČR (Demek, Mackovčín et al., 2006) náleží zájmová oblast k provincii Česká vysočina, k soustavě Česká tabule, která je zde reprezentována podsoustavou Severočeská tabule, celkem Ralská hornatina, podcelkem Dokeská pahorkatina a okrskem Úštěcká pahorkatina.

Úštěcká pahorkatina je sedimentární členitou stupňovinou se strukturně denudačními plošinami a široce rozevřenými „neckovitými“ údolími (často s nesouměrným příčným profilem) stromovité vodní sítě povodí Obrtky, Úštěckého a Lučního potoka. Mírně ukloněný povrch místy s proluvialními sedimenty při úpatí Českého středohoří přehlubuje strukturně tektonická Úštěcká kotlina. Na JZ okrsku vystupují výrazné neovulkanické suky. Nejvyšším bodem okrsku je vrch Hořidla (371,5 m n. m.).

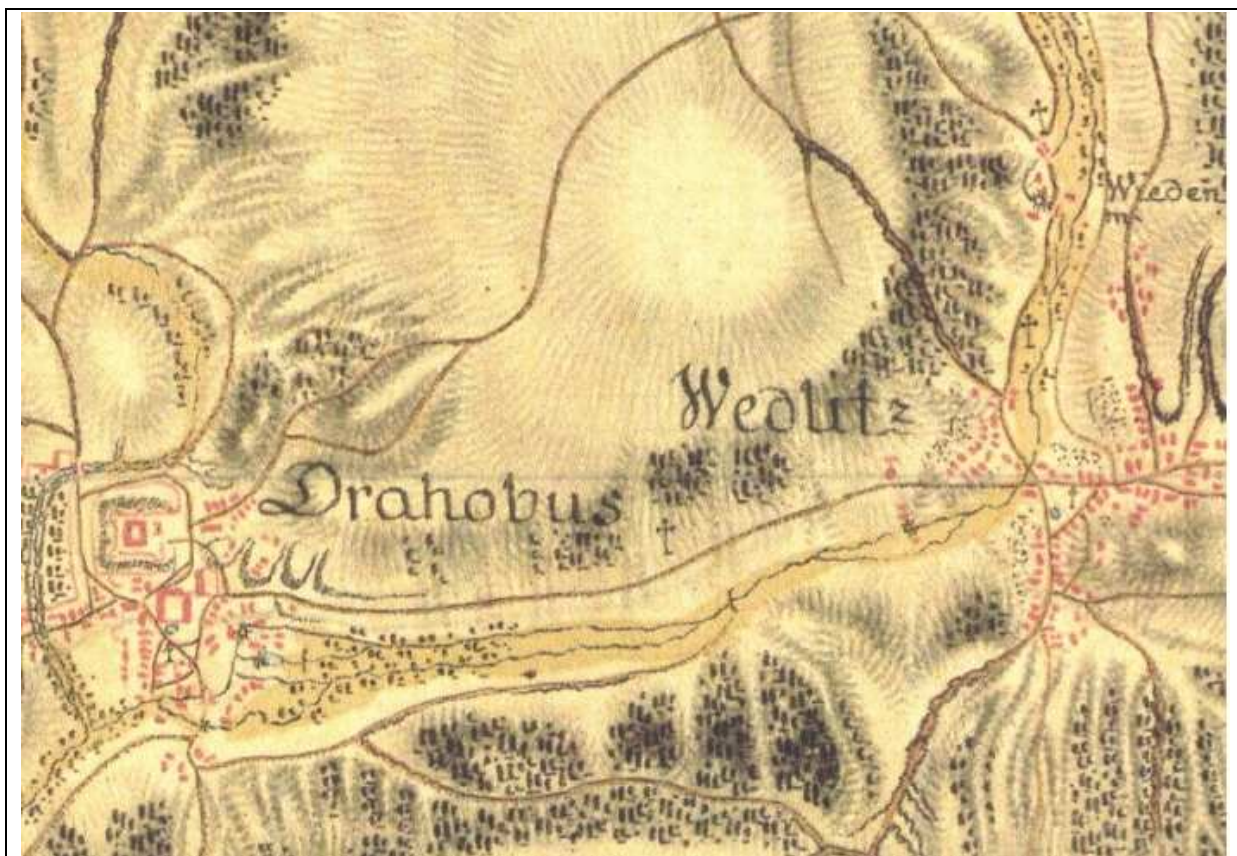
Historie území

Území bioregionu bylo hustě osídleno již v neolitu. Od tohoto období počíná dosti souvislé odlesněné většiny ploch. Intenzivní zemědělství je doloženo už v době kolem přelomu letopočtu, později nastává ústup, který byl zastaven až v 8. století Slovy. V území dnes převažuje bezlesí nad lesy. Převažují agrikultury, méně je zastoupena travinná náhradní vegetace (ta zejména na prudších svazích). V lesních porostech dominují lignikultury smrku a borovice (Culek 1996).

Vývoj navrhované přírodní památky je možné sledovat na řadě historických map:

Müllerova mapa Čech z roku 1720 (© <http://oldmaps.geolab.cz>)

I. vojenské mapování – josefské, z let 1764-1768 (© <http://oldmaps.geolab.cz>)

II. vojenské mapování – Františkov, z let 1836-1852 (© <http://oldmaps.geolab.cz>)

Letecký snímek z 50. let 20. století (© <http://kontaminace.cenia.cz/>)

Biota

Fytogeografie

Řešené území leží v termofytiku, ve fytogeografickém okrese 4. Lounsko-labské středohoří a podokrese 4c – Úštěcká kotlina (západní část přírodní památky) a v mezofytiku, ve fytogeografickém okrese 51. Polomené hory (střední a východní část přírodní památky; Skalický in HEJNÝ & SLAVÍK 1988).

Podokres Úštěcké kotliny je součástí extrazonální oblasti teplomilné vegetace a květeny (převážně submeridionálního vegetačního pásma) v rámci temperátního pásma. Jako oblast termofytika zaujímá území převážné části planárního a kolinního stupně. Sem patří starosídlní oblast, kde došlo od neolitu k trvalému odlesnění, a tak ke konzervaci stepních půd a nelesní vegetace a flóry. Toto území se téměř kryje s rozšířením vápnitých spraší.

Podíl termofytů a mezofytů je rozdílný. Vegetační stupeň je kolinní (relativně kontinentální a srážkově nedostatečný), přičemž se převážně jedná o plochý reliéf krajiny. Půdy podokresu jsou převážně vápnité, jílovité a živné. Je to krajina polí.

Okres Polomené hory je součástí vegetace a květeny odpovídající temperátnímu pásu (tj. zonální vegetaci) ve středoevropských podmínkách oceanity, což je oblast opadavého listnatého lesa. Zahrnuje vegetační stupně suprakolinní až submontánní. Jen nejnižší okraje této oblasti byly osídleny neolitickými zemědělci, v mnoha územích této oblasti však existovalo prehistorické osídlení pozdější (především v době bronzové), později mnohá osídlená území znovu pokrýl dočasně les.

Podíl mezofytů je vyšší než termofytů (jejichž množství je poměrně jednotvárné), rozpětí vegetačních stupňů je suprakolinní až submontánní, území je relativně kontinentální, srážkově nedostatečné, reliéf krajiny je svažitý, podkladem jsou především půdy pískovcové, je to krajina lesnatá a kulturní

Flóra bioregionu

Flóra bioregionu je velmi pestrá, jsou v ní zastoupeny četné exklávní, resp. mezní prvky. Převažují středoevropské druhy, ale velmi podstatná je účast řady druhů submediteránních, např. koulenky prodloužené (*Globularia bisnagarica*), tořiče muchonosného (*Ophrys insectifera*), kruštíku tmavočerveného (*Epipactis atrorubens*), vstavače osmahlého (*Orchis ustulata*), vzácně třemdavy bílé (*Dictamnus albus*), dubu pýřitého (*Quercus pubescens*), bažanky vejčité (*Mercurialis ovata*). Dále jsou přítomny druhy submediteránně-ponticko-panonské, jako sesel fenyklový (*Seseli hippomarathrum*), hlaváč šeadvý (*Scabiosa canescens*), třešen křovitá (*Prunus fruticosa*), kavyl Ivanův (*Stipa pennata*), kavyl vláskovitý

(*Stipa capillata*), ožanka kalamandra (*Teucrium chamaedrys*) a perialpidy, k nimž náležejí pýchava vápnomilná (*Sesleria caerulea*) a kohátka kališkatá (*Tofieldia calyculata*). Charakteristickým jevem je zastoupení západního migrantu mezi teplomilnými druhy, k němuž patří čičorka pochvatá (*Coronilla vaginalis*), devaterník šedý (*Helianthemum canum*) a hlaváč fialový (*Scabiosa columbaria*). Druhy kyselých podkladů, ať už subatlantské, jako trávnička obecná (*Armeria vulgaris*), paličkovec šedavý (*Corenophorus canescens*) či pavinec modrý (*Jasione montana*), nebo sarmatské až boreální, např. mateřídouška úzkolistá (*Thymus serpyllum*), smělek sivý (*Koeleria glauca*), smil písečný (*Helichrysum arenarium*) a ostřice vřesovištní (*Carex ericetorum*), jsou řidší (podle Culek 1996).

Vegetační poměry přírodní památky Stráně u Drahobuzi

Potenciální přirozená vegetace území

Pojem potenciální přirozená vegetace znamená vegetaci, která by pokrývala území v případě, že by nebylo ovlivněno činností člověka. Mapovaná skladba vegetace je optimálním cílovým stavem, který je v rovnováze s abiotickými podmínkami prostředí, proto jde o výchozí data pro návrh druhové skladby dřevin pro přírodě blízké lesní porosty.

Rekonstrukci přirozené vegetace na území České republiky se zabývala Z. NEUHÄUSLOVÁ a kolektiv (1998). Podle ní by se v hranicích navržené přírodní památky nacházela černýšová dubohabřina (*Melampyro nemorosi-Carpinetum*) ve východní polovině území a brusinková borová doubrava (*Vaccinio vitis-idaee-Quercetum*) v západní polovině území.

Mapovací jednotku černýšové dubohabřiny (*Melampyro nemorosi-Carpinetum*) tvoří stinné dubohabřiny s dominantním dubem zimním (*Quercus petraea*) a habrem (*Carpinus betulus*), s častou příměsí lípy (*Tilia cordata*, na vlhčích stanovištích *T. platyphyllos*), dubu letního (*Quercus robur*) a stanoviště náročnějších listnáčů (jasan – *Fraxinus excelsior*, klen – *Acer pseudoplatanus*, mlč – *Acer platanooides*, třešň – *Prunus avium*). Ve vyšších nebo inverzních polohách se též objevuje buk (*Fagus silvatica*) a jedle (*Abies alba*). Dobře vyvinuté keřové patro tvořené mezofilními druhy opadavých listnatých lesů nalezneme pouze v prosvětlených porostech. Charakter bylinného patra určují mezofilní druhy, především byliny (*Hepatica nobilis*, *Galium sylvaticum*, *Campanula persicifolia*, *Lathyrus vernus*, *Lathyrus niger*, *Lamium galeobdolon* agg., *Melampyrum nemorosum*, *Mercurialis perennis*, *Asarum europaeum*, *Pyrethrum corymbosum*, *Viola reichenbachiana* aj.), méně často trávy (*Festuca heterophylla*, *Poa nemoralis*).

Černýšové dubohabřiny se vyskytují ve výškách (200–)250 – 450 m n. m. Jen zřídka osídlují na odpovídajících stanovištích jižních kvadrantů polohy do 550 m. n. m. Představují klimaxovou vegetaci planárního až suprakolinního stupně naší republiky s optimem výskytu ve stupni kolinním. Typické dubohabřiny představovaly klimatický klimax mezických stanovišť rovin nebo mírných svahů. *Melampyro-Carpinetum* představuje v rámci uvedeného výškového rozpětí jednotku značné ekologické variability. Osidluje různé tvary reliéfu – nížinné roviny, různě orientované svahy i mírné terénní deprese. Půdy, vznikající větráním různých geologických substrátů od kyselých hornin krystalinika po krystalické vápence, svahoviny, spraše nebo aluviální náplavy aj., odpovídají různým typům. Nejčastější jsou kambizemě (eutrofní, mezotrofní nebo oligotrofní hnědozem) s různým množstvím živin a velkým rozpětím acidity nebo luvizem (parahnědozem), oba typy s příp. oglejením nebo pseudooglejením. Na kontaktu se suťovými lesy nebo břekovými doubravami se vyskytují též rankerové kambizemě. Půdy na aluviu odpovídají hnědozemnímu gleji, na vápníkem bohatých mělkých substrátech rendzině.

Mapovací jednotku brusinkové borové doubravy (*Vaccinio vitis-idaee-Quercetum*) tvoří světlé porosty blízké přirozeným, které jsou tvořeny dominantním dubem zimním (*Quercus*

petraea), řidčeji dubem letním (*Q. robur*) a borovicí (*Pinus sylvestris*). Často se též objevuje bříza (*Betula pendula*) a jeřáb (*Sorbus aucuparia*). Ve slabě zapojeném keřovém patru se kromě zmlazených dřevin stromového patra občas vyskytují nenáročné druhy (*Frangula alnus*, *Salix aurita*). Fyziognomii bylinného patra určují acidofyty, většinou chamefyty (*Vaccinium myrtillus*, *V. vitis-idaea*, *Calluna vulgaris*) nebo trávy (*Deschampsia flexuosa*), příp. kapradiny (*Pteridium aquilinum*). Na Dokeské pahorkatině se často vyskytuje *Trientalis europaea*, zřídka též *Corynephorus canescens* a *Spergula morisonii* (na vátých pískách), v západních a jižních Čechách nalezneme *Picea abies*, *Chamaebuxus alpestris*, příp. *Abies alba*, *Dianthus seguieri* subsp. *glaber*, na pískách dříve *Pulsatilla vernalis*. V Chebské pánvi se v těchto porostech objevuje kromě *Trientalis europaea* též *Galium saxatile* a *Erica herbacea*. Mechové patro bývá většinou zřetelně vyvinuto. Tvoří je mechy (*Pleurozium schreeri*, *Dicranum scoparium*, *Hylocomium splendens*, *Hypnum cupressiforme*, *Leucobryum glaucum*, *Dicranum polysetum* aj.) a lišejníky (*Cladonia rangiferina*, *C. arbuscula*, *Cetraria islandica* aj.). Porosty jsou druhově chudé a téměř zcela postrádající náročnější druhy.

Současná vegetace a flóra chráněného území

Plošně nejrozsáhlejším typem nelesní vegetace jsou **šírokolisté suché trávníky svazu *Bromion erecti***. Jedná se o zapojené až mezernaté trávníky s dominancí válečky prapořité (*Brachypodium pinnatum*), případně sveřepu vzpřímeného (*Bromus erectus*), v nižší vrstvě zpravidla s výrazným zastoupením kostřavy žlábkaté (*Festuca rupicola*). Jsou druhově bohaté, s větším zastoupením širokolistých vytrvalých bylin (Chytrý & kol. 2001). Jejich rozsah byl v minulosti mnohem větší (viz i historický letecký snímek z 50. let 20. století v tomto plánu péče), z důvodu sukcesních změn jsou postupně vytlačovány expandujícími křovinami.

Mezi jinými se v přírodní památce Stráně u Drahobuzi v tomto společenstvu z běžnějších druhů vyskytuje prorostlík srpovitý (*Bupleurum falcatum*), máčka ladní (*Eryngium campestre*), šalvěj přeslenitá (*Salvia verticillata*), krvavec menší (*Sanguisorba minor*), čičorka pestrá (*Securigera varia*) nebo jehlice trnitá (*Ononis spinosa*). Ze vzácnějších to je černohlávek velkokvětý (*Prunella grandiflora*), čičorka pochvatá (*Coronilla vaginalis*), len tenkolistý (*Linum tenuifolium*), pcháč bezlodyžný (*Cirsium acaule*), smldník jelení (*Peucedanum cervaria*), hadí mord španělský (*Scorzonera hispanica*), bělozářka větevnatá (*Anthericum ramosum*), len žlutý (*Linum flavum*), sasanka lesní (*Anemone sylvestris*), ostřice nízká (*Carex humilis*) a další.

Ve fragmentech je možné na území přírodní památky a při její hranici vysledovat společenstva bylinných lemů. Bez možnosti bližšího zařazení to jsou **suché bylinné lemy svazu *Geranion sanguinei*** – podle vzácného výskytu diagnostických druhů: kakostu krvavého (*Geranium sanguineum*) a také častého výskytu smldníku jeleního (*Peucedanum cervaria*), na přechodech mezi lesními porosty a suchými trávníky svazu *Bromion erecti*.

V některých místech, zejména ve střední části přírodní památky opovídá charakter vegetace **mezofilním ovsíkovým loukám svazu *Arrhenatherion elatioris***. Alespoň v některých případech by se mohlo jednat i o bývalé úhory (charakter ploch na pomezí k rudernějším společenstvům třídy *Artemisietea vulgaris*). Vyskytují se dominantně ovsík vyvýšený (*Arrhenatherum elatius*), dále kakost luční (*Geranium pratense*), mrkev obecná (*Daucus carota*), čičorka pochvatá (*Securigera varia*), třezalka tečkovaná (*Hypericum perforatum*), pryskyřník prudký (*Ranunculus acris*) a další druhy.

Podstatnou část svahů v okrajových partiích přírodní památky lze zařadit mezi **vysoké mezofilní a xerofilní křoviny svazu *Berberidion a Prunion spinosae***. V důsledku sukcese zarůstají velkou část původně bezlesých společenstev. Jedná se o husté, často vysoké trnité křoviny, vysoké kolem 2–5 m, druhově bohaté, často velkoplošné nebo liniové. Vesměs mají více dominantních druhů (Chytrý & kol. 2001). V případě Strání u Drahobuzi to je především

svída krvavá (*Cornus sanguinea*), v menší míře hlohy (*Crataegus* sp.), lísky (*Corylus avellana*), ptačí zob (*Ligustrum vulgare*), trnky (*Prunus spinosa*) a růže (*Rosa* sp.).

Uzemí se nevyhnuly ani **výsadby nepůvodních a stanovištně nevhodných dřevin**. Ve východní části nad Vědlicemi to jsou zejména výsadby borovice lesní (*Pinus sylvestris*) a borovice černé (*Pinus nigra*).

Při aktuálním inventarizačním průzkumu bylo v roce 2010 nalezeno celkem 166 taxonů cévnatých rostlin, přičemž z tohoto počtu je 29 druhů vedeno v Černém a červeném seznamu cévnatých rostlin (PROCHÁZKA 2001). V kategorii kriticky ohrožených druhů byly nalezeny tořič hmyzonosný (*Ophrys insectifera*) a vstavač osmahlý (*Orchis ustulata*). V kategorii silně ohrožených druhů jsou evidovány koulenka prodloužená (*Globularia bisnagarica*), len žlutý (*Linum flavum*), modřenec tenkokvětý (*Muscari tenuiflorum*), koniklec luční český (*Pulsatilla pratensis* subsp. *bohemica*). V kategorii ohrožených druhů byly zjištěny sasanka lesní (*Anemone sylvestris*), hvězdnice zlatovlásek (*Aster linosyris*), okrotice bílá (*Cephalanthera damasonium*), pcháč bělohavý (*Cirsium eriophorum*), kruštík tmavočervený (*Epipactis atrorubens*), len tenkolistý (*Linum tenuifolium*), zaráza (*Orobancha kochii*), vemeník dvoulistý (*Platanthera bifolia*), vemeník zelenavý (*Platanthera chlorantha*) a černohlávek velkokvětý (*Prunella grandiflora*). V kategorii druhů vyžadujících další pozornost byly zaznamenány bělozářka větvitá (*Anthericum ramosum*), ostřice nízká (*Carex humilis*), pcháč bezlodyžný (*Cirsium acaule*), pýr prostřední (*Elytrigia intermedia*), kruštík (*Epipactis helleborine* agg.), jestřábník chocholičnatý (*Hieracium cymosum*), kakost krvavý (*Geranium sanguineum*), oman vrboolistý (*Inula salicina*), bradáček vejčitý (*Listera ovata*), smldník jelení (*Peucedanum cervaria*), mochna písečná (*Potentilla arenaria*), hrušeň polnička (*Pyrus pyraeaster*) a mateřídouška časná (*Thymus praecox*).

Druhy uvedené v červeném seznamu představují 17,5 % druhové rozmanitosti lokality. Tato velká druhová bohatost na ploše přibližně 7,7 ha při současně mimořádně vysokém podílu vzácných druhů řadí území přírodní památky mezi botanicky a ochrannářsky velmi cennou lokalitu Ústeckého kraje.

13 nalezených druhů je zvláště chráněno podle vyhlášky č. 395/1992 Sb. Konkrétně se jedná o tořič hmyzonosný (*Ophrys insectifera*; C1, §1) v kategorii kriticky ohrožených druhů, vstavač osmahlý (*Orchis ustulata*; C1, §2) a koniklec luční český (*Pulsatilla pratensis* subsp. *bohemica*; C2, §2) v kategorii silně ohrožených druhů, koulenka prodloužená (*Globularia bisnagarica*; C2, §3), len žlutý (*Linum flavum*; C2, §3), modřenec tenkokvětý (*Muscari tenuiflorum*; C2, §3), sasanka lesní (*Anemone sylvestris*; C3, §3), hvězdnice zlatovlásek (*Aster linosyris*; C3, §3), okrotice bílá (*Cephalanthera damasonium*; C3, §3), kruštík tmavočervený (*Epipactis atrorubens*; C3, §3), len tenkolistý (*Linum tenuifolium*; C3, §3), vemeník dvoulistý (*Platanthera bifolia*; C3, §3) v kategorii ohrožených druhů.

Přehled zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis biotopu druhu, další poznámky
-------------	---	--	-------------------------------------

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis biotopu druhu, další poznámky
<i>Ophrys insectifera</i> tořič hmyzonosný	východní část u Vědlic (do cca 20 exemplářů), střední část, západní část u Drahobuzi (kolem 200 exemplářů)	C1, §1	výrazně vápnomilný druh rostoucí nejčastěji v prosvětlených zejména borových lesích a suchých trávnících, v okolí Litoměřic na slínovcích ve vápnomilných druhově pestrých travinobylinných společenstvech a řídkých lesních porostech
<i>Orchis ustulata</i> vstavač osmahlý	nad obcí Vědllice – je hojným druhem (pravidelně zde vykvétá až 1000 jedinců - ploše č. 1 – velmi hojně, méně na ploše č. 2 – roztroušeně v horních partiích	C1, §2	vstavač osmahlý je světlomilným druhem rostoucím obvykle na loukách, pastvinách a v sušších trávnících, ojediněle se může vyskytnout také v prosvětlených lesích nebo při jejich okrajích; v blízkém Českém středohoří roste v současnosti nejčastěji na střídavě vlhkých loukách
<i>Coronilla vaginalis</i> čičorka pochvatá	aktuálním průzkumem nepotvrzena	C2, §2	travnaté a kamenité stráně, vzácněji světlé lesy (bory, doubravy), okraje křovin
<i>Epipactis muelleri</i> kruštík růžkatý	opakovaně potvrzován u Vědlic, v polostínu mezi borovicemi na okraji lesa, kolem 50 exemplářů	C2, §2	ve světlých lesích a křovinách v pahorkatinách a podhůří, výhradně na vápnitém podkladu
<i>Gentiana cruciata</i> hořec křížatý	aktuálním průzkumem neověřen	C2, §3	druh pastvin, lad a semixerotermních svahů, kosených, vypásaných nebo vypalovaných stanovišť (a tedy s přirozeně nebo synantropně blokovanou sukcesí, diagnostický druh širokolistých suchých trávníků svazu <i>Bromion erecti</i>)
<i>Globularia bisnagarica</i> koulenka prodloužená	na plochách č. 9, 13, 14 (jako spíše vzácný druh; střední část PP) a na ploše č. 12 (hojný druh; západní část PP)	C2, §3	na suchých výslunných, travnatých nebo kamenitých stráních, řidčeji ve světlých borových lesích, na bazických substrátech

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis biotopu druhu, další poznámky
<i>Linum flavum</i> len žlutý	vzácný – ve východní části u Vědlic, na ploše č. 2 (několik málo desítek rostlin) a v západní části u Drahobuzi, na ploše č. 12 (sotva 10 rostlin)	C2, §3	druh výslunných suchých strání, kamenitých strání, lesních lemů; teplomilný a světlomilný druh; roste na kamenitých, zejména vápníkem bohatých půdách, téměř výhradně na vápnitých podkladech
<i>Muscari tenuiflorum</i> modřenec tenkokvětý	vzácně, ve střední části přírodní památky, na plochách č. 8 (3 exempláře) a 10 (velmi bohatá populace, desítky rostlin)	C2, §3	druh výslunných travnatých a křovinatých strání, stepí, lesních okrajů a úhorů
<i>Orchis militaris</i> vstavač vojenský	aktuálním nebyl potvrzen; jeden kvetoucí exemplář byl pozorován v roce 2002	C2, §2	ve světlých lesích, křovinatých stráních a sušších loukách; v blízkém Českém středohoří byl druh převážně vázán na společenstva tzv. bílých strání
<i>Pulsatilla pratensis</i> subsp. <i>bohemica</i> koniklec luční český	ve svahu západní části u Drahobuzi (několik sterilních růžic), pravděpodobně i jinde	C2, §2	v xerothermních travinných porostech, na skalách, v lesních okrajích, vzácně na písčinách a ve světlých lesích
<i>Anemone sylvestris</i> sasanka lesní	ve všech částech – ve východní (plocha 1 – roztroušená v celé ploše), tak ve střední části (plocha 10), tak i v západní u Drahobuzi (plochy 11 a 12)	C3, §3	druh polosuchých i suchých travinných porostů, lesních okrajů a světlin, lesostepí, světlých lesů a křovin s travinným podrostem

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis biotopu druhu, další poznámky
<i>Aster amellus</i> hvězdnice chlumní	aktuálním průzkumem nepotvrzena, v nedávné době nad západním okrajem Vědlic, v komplexu bývalých sadů a pastvin	C3, §3	výslunné stráně, kamenité svahy, šípákové doubravy a stepní louky
<i>Aster linosyris</i> hvězdnice zlatovlásek	místy hojně roztoušená - ve východní části nad Vědlicemi (plocha č. 1 – roztoušeně v celé ploše a plocha č. 2) a ve střední části (střední terasa plochy č. 14 – v celé ploše, při horní hraně na styku s lesem častější)	C3, §3	druh výslunných strání, křovin, lesostepí, suchých luk a pastvin, často na vápnitých půdách
<i>Cephalanthera damasonium</i> okrotice bílá	desítky rostlin v mladé výsadbě křovitých lísek v dolní části plochy 3 (nad silnicí u Vědlic)	C3, §3	xerothermní až mezofilní listnaté lesy (doubravy, dubohabřiny, květnaté bučiny) a křovinaté stráně na bazických nebo neutrálních, nezřídka vápníkem bohatých půdách
<i>Epipactis atrorubens</i> kruštík tmavočervený	ve východní části u Vědlic, vzácně – v populaci bylo napočítáno celkem 20 kvetoucích rostlin, uváděn i u Drahobuzi	C3, §3	výhradně na horninách s vysokým obsahem uhličitane vápenatého, hojný proto bývá zejména ve vápencových oblastech, kde roste ve světých listnatých lesích a borech; charakteristickými biotopy jsou suché křoviny a prosvětlené lesní porosty s rozvolněným bylinným patrem
<i>Gymnadenia conopsea</i> pětiprstka žežulník	aktuálním průzkumem nepotvrzen, uváděný z prostoru EVL	C3, §3	druh rostoucí převážně na nehnojených květnatých loukách, v nižších polohách často v širokolistých suchých trávnících, ve světých lesích, především borech a vzácně i na slatinách

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis biotopu druhu, další poznámky
<i>Linum tenuifolium</i> len tenkolistý	vzácný druh, i když v některých ploíchách s roztroušeným výskytem: v západní části u Drahobuzi (plocha č. 12 – dosti hojně v horní mezi) a ve střední části (plocha č. 9, 13 – roztroušeně a 14 – roztroušeně až vzácně)	C3, §3	výslunné stráně, skalní stepi, pěšiny, suché meze, vesměs v místech s ne úplně uzavřenou vegetací
<i>Platanthera bifolia</i> vemeník dvoulistý	u Vědlíc, kolem 20 jedinců rostoucích především v lese s <i>Pinus nigra</i>	C3, §3	louky, křoviny a světlé lesy
<i>Platanthera chlorantha</i> vemeník zelenavý	roztroušeně (stovky kusů) ve více méně všech částech ch.ú.: u Vědlíc (plocha č. 1 a 2), ve střední části (plochy č. 10 a 13) a u Drahobuzi (plocha č. 12),	C3, §3	druh se širokou ekologickou amplitudou rostoucí v lesích, na lesních okrajích, v křovinách i na loukách

Některé druhy oproti předchozím průzkumům nebyly potvrzeny, řada z nich se ale v území pravděpodobně vyskytuje i nadále, jenom nebyly zaevidovány z důvodu pozdějšího zahájení průzkumu nebo proto že jim nebyla věnována dostatečná pozornost. Konkrétně se jedná o tyto druhy: čičorka pochvatá (*Coronilla vaginalis*; C2, §2), krušík růžkatý (*Epipactis muelleri*; C2, §2), hořec křížatý (*Gentiana cruciata*; C2, §3), vstavač vojenský (*Orchis militaris*; C2, §2), třešň křovitá (*Prunus fruticosa*; C2), hvězdnice chlumní (*Aster amellus*; C3, §3), pětiprstka žežulník (*Gymnadenia conopsea*; C3, §3), oman srstnatý (*Inula hirta*; C3), žluťucha menší nicí (*Thalictrum minus* subsp. *majus*; C3), dříšťál obecný (*Berberis vulgaris*; C4a) a hlísník hnízdák (*Neottia nidus-avis*; C4a).

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti

a) ochrana přírody

Celá oblast se nachází ve starosídelní oblasti, kde člověk zasahoval do vývoje vegetace po sedm tisíciletí. Veškeré plochy zde nějakým způsobem dlouhodobě ovlivňovala činnost člověka – pastevce, spotřebitele dřeva i rolníka. Lesy na přístupných plochách zmizely již dávno jednak kvůli velké potřebě dřeva, a pak také proto, že byly člověkem přeměňovány na pole, sady, vinice a pastviny. To vedlo posléze k úplnému odlesnění krajiny.

Při srovnání současného stavu vegetace s historickými podklady, především s mapovými díly I. až III. vojenského mapování a následně historickými leteckými snímky z 50. let 20. století je zřejmé, že minimálně ještě před 60 lety bylo území (resp. svahy po obvodu chráněného území) nelesnaté, téměř bez křovinatého porostu a také bez nežádoucích výsadeb dřevin (pouze v části blíže Vědlicům je zřejmý křovinatý a snad i lesnatý porost). Území sloužilo nejspíše jako extenzivní pastvina, ale mohlo být i vinicí nebo využívané jako sady. Razantní sukcesní vývoj a výsadba geograficky nepůvodních dřevin je tak záležitostí posledních několika desítek let.

Použitím stanovištně a geograficky nepůvodních dřevin spojené s nekontrolovanou přirozenou sukcesí (a tím vznikajícím zastíněním) došlo k podstatnému snížení enkláv teplomilné vegetace. V současné době představuje toto umělé druhotné zalesnění a následná sukcese hlavní ohrožení území.

b) lesní hospodářství

Do budoucna bude vhodné eliminovat především výsadby nepůvodních dřevin (borovice černá) a také dřevin stanovištně nevhodných (borovice lesní).

c) zemědělské hospodaření

Alespoň některé části chráněného území byly v minulosti zemědělsky využívány – např. minimálně pozemky ve střední části chráněného území, na kterých jsou dnes vesměs vyvinuta společenstva mezofilních ovsíkových luk, příp. společenstva na přechodu k širokolistým suchým trávníkům. Současné zemědělské využívání okolí přírodní památky nemá podle názoru zpracovatelů na předmět ochrany větší vliv (v ideálním případě by měl být z hlediska stability společenstev a minimalizace přísunu chemických prostředků a minimalizace zvyšování obsahu živin v půdě ponechán pás křovin při hranici chráněného území).

g) rekreace a sport

Rekreace a sport nemá větší vliv na předmět ochrany. Území se nachází mimo frekventované cesty, nevede tudy ani turisticky značená cesta. Území je s největší pravděpodobností veřejností navštěvováno minimálně a spíše se omezuje na ojedinělé výlety. Vzhledem k výskytu druhů čeledi vstavačovitých lze do budoucna (i s ohledem na budoucí popularizaci evropsky významné lokality) očekávat větší návštěvnost a s tím související ohrožení populací druhů této zahrádkářsky oblíbené skupiny.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy

Lesní hospodářský plán na období 1.1.2007 – 31.12.2016

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o lesích

Přírodní lesní oblast	18. Severočeská pískovcová plošina a Český ráj
Lesní hospodářský celek / zařizovací obvod	LHC 407804 – Antonín Šťastný
Výměra LHC (zařizovacího)	10%

obvodu) v ZCHÚ (ha)	
Období platnosti LHP (LHO)	1.1.2007 – 31.12.2016
Organizace lesního hospodářství	-
Nižší organizační jednotka	

Přírodní lesní oblast	18. Severočeská pískovcová plošina a Český ráj
Lesní hospodářský celek / zařizovací obvod	LHC 407405
Výměra LHC (zařizovacího obvodu) v ZCHÚ (ha)	20%
Období platnosti LHP (LHO)	1.1.2010 – 31.12.2019
Organizace lesního hospodářství	Město Ústěk
Nižší organizační jednotka	

Přehled výměr a zastoupení souborů lesních typů

Přírodní lesní oblast:				
Soubor lesních typů (SLT)	Název SLT	Přírozená dřevinná skladba SLT	Výměra (ha)	Podíl (%)
2C3	suchá buková doubrava s válečkou prapořitou	db55-75, lp5-15, hb0-30, bk0-15, bo0- 10, js0-2, jv0-+, břk0-+, bb0-+	1,8	23,4
Celkem				23,4 %

Porovnání přirozené a současné skladby lesa

Zkrat- ka	Název dřeviny	Současné zastoupení (ha)	Současné zastoupení (%)	Přirozené zastoupení (ha)	Přirozené zastoupení (%)
Jehličnany					
MD	modřín opadavý	+	+	–	–
BO	borovice lesní	0,63	35,00	0,07	4,00
BOČ	borovice černá	0,63	35,00	–	–
Listnáče					
AK	trnovník akát	+	+	–	–
JV	javor mléč, javor klen	–	–	–	–
HB	habr obecný	–	–	0,25	14,00
BK	buk lesní	–	–	0,13	7,00
DB	dub letní, dub zimní	0,50	28,00	1,15	64,00
LP	lípa malolistá	–	–	0,18	10,00
JS	jasan ztepilý	0,04	2,00	0,02	1,00
BŘ	bříza bělokorá	+	+	–	–
BB	javor babyka	–	–	+	+
BŘK	jeřáb břek	–	–	+	+
Celkem		1,8	100%	1,8	100 %

LESNÍ POZEMKY – STŘEDNÍ ČÁST PŘÍRODNÍ PAMÁTKY

Lesní pozemky jsou ve střední části přírodní památky Stráně u Drahobuzi evidovány jednak (1) v křovinném lemu a terase pod horní loukou (pozemek 1681 v k.ú. Vědlice) a dále (2) v křovinném lemu obklopující luční porost v nejdolejší části (pozemek 600 v k.ú. Drahobuz).

plocha 14

ad (1)

majitel pozemku – p. Antonín Šťastný

lesní typ 2C3 – vysýchavá buková doubrava s válečkou prapořitou

vedeno částečně jako bezlesí (porost 101), částečně součástí porostní skupiny 606Da1, vedeno jako „neplodné“. V porostní skupině je podle lesního hospodářského plánu v současnosti šestiletý porost dubu (50%) a borovice černé (50%).

Jedná se o mimořádně hodnotnou část přírodní památky s velmi cennými společenstvy širokolistých suchých trávníků (které jsou předmětem ochrany) s ohroženými druhy rostlin.

Na této ploše byly zaznamenány tyto druhy:

Asperula cynanchica

Aster linosyris

Carex praecox

Euphorbia cyparissias

Geranium sanguineum

Globularia bisnagarica

Helianthemum grandiflorum subsp. *obscurum*

Inula salicina

Linum tenuifolium

Peucedanum cervaria

Prunella vulgaris

Prunella grandiflora

Pyrethrum corymbosum

Stachys recta

Mezi nejvýznamnější druhy patří černoohlávek velkokvětý (*Prunella grandiflora*), rozšířený roztroušeně v celé části, len tenkolistý (*Linum tenuifolium*) a koulenka prodloužená (*Globularia bisnagarica*) s pouze vzácným výskytem a hvězdnice zlatovlásek (*Aster linosyris*), rostoucí zde v celé ploše.

Z hlediska významu území je nezbytné převedení tohoto porostu do bezlesí a jeho vyjmutí z běžného lesnického obhospodařování, tím spíše, pokud jde o zalesnění nepůvodními dřevinami (borovice černá).

plocha 9 - část

ad (2)

část křovinných porostů, které jsou součástí samostatně vymezené plochy č. 9

majitelem pozemku je Česká republika, právo hospodařit s majetkem státu mají Lesy ČR

lesní typ 2C3 – vysýchavá buková doubrava s válečkou prapořitou

porost č. 105 je v současné době veden jako bezlesí

LESNÍ POZEMKY – VÝCHODNÍ ČÁST PŘÍRODNÍ PAMÁTKY

plocha 15

vlastník pozemků – Město Ústěk

Tvořené výsadbami nepůvodních nebo stanovištně nevhodných dřevin (převážně borovice černá – *Pinus nigra*, borovice lesní – *Pinus sylvestris*), dále také s jasanem (*Fraxinus excelsior*), méně akát (*Robinia pseudacacia*), modřín (*Larix decidua*), bříza (*Betula pendula*).

V podrostu řada význačných teplomilných druhů (*Epipactis helleborine*, *Cephalanthera damasonium*, *Platanthera bifolia* a další), místy výsadby dubu (*Quercus robur*).

Přílohy:

- lesnická mapa - příloha č. M4
- mapa dílčích ploch a objektů – příloha č. M3
- tabulka „Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich“ – příloha č. T1

2.4.4 Základní údaje o nelesních pozemcích

Příloha:

- tabulka „Popis dílčích ploch a objektů“ – příloha č. T2
- mapa dílčích ploch a objektů – příloha č. M3

PŘEHLED DÍLČÍCH PLOCH

PŘÍRODNÍ PAMÁTKA – VÝCHODNÍ ČÁST

Plocha č. 1 – výslunné jižně orientované svahy pod hranou pole u Vědlic

Zterasované, jižně orientované svahy pod hranou pole, při severozápadním okraji obce Vědlice, s druhově bohatými širokolistými suchými trávničky svazu *Bromion erecti*.

Významný výskyt řady vzácných a chráněných druhů, zejména vstavačovitých (*Orchideaceae*), v době návštěvy neověřený výskyt tořiče hmyzonosného (*Ophrys insectifera*; upřesnění lokality K. Nepraš, ústní sdělení 2010), zřejmě nejcennější část chráněného území. Spoučastí ruderalizovaného lemu u křovin blíže byly zaznamenány např. pelyněk černobýl (*Artemisia vulgaris*), kerblík lesní (*Anthriscus sylvestris*), kuklík městský (*Geum urbanum*) a další.

V rámci péče je nezbytné potlačovat nálety svídy, nejlépe pravidelným kosením.

Při kraji pole byly zapsány některé plevely a ruderní druhy, jako je úhorník mnohohlávkový (*Descurainia sophia*), sveřep jalový (*Bromus sterilis*), heřmánkovec nevonný (*Tripleurospermum inodorum*), violka rolní (*Viola arvensis*), tetlucha kozí pysk (*Aethusa cynapium*) a další.

Agrimonia eupatoria
Achillea millefolium agg.
Aethusa cynapium
Anagallis arvensis
Anemone sylvestris
Anthriscus sylvestris
Arrhenatherum elatius
Artemisia vulgaris
Aster linosyris
Astragalus glycyphyllos
Brachypodium pinnatum
Briza media
Bromus inermis
Bromus sterilis
Bupleurum falcatum

Campanula rapunculoides
Campanula trachelium
Capsella bursa-pastoris
Carex flacca
Carex humilis
Carex muricata agg.
Carex caryophylla
Centaurea jacea
Centaurea scabiosa
Cirsium acaule
Cirsium arvense
Consolida regalis
Convolvulus arvensis
Cornus sanguinea
Crataegus sp.

Crepis biennis
Descurainia sophia
Dianthus carthusianorum
Elytrigia intermedia
Elytrigia repens
Epipactis helleborine agg.
Epipactis atrorubens
Euonymus europaeus
Euphorbia cyparissias
Festuca ovina
Festuca rupicola
Fragaria viridis
Galium album
Galium aparine
Galium pumilum
Geranium pusillum
Geranium sanguineum
Geum urbanum
Hieracium cymosum
Hieracium lachenalii
Hypericum perforatum
Chaerophyllum aromaticum
Chaerophyllum temulum
Chenopodium album agg.
Inula salicina
Knautia arvensis
Koeleria macrantha
Lamium purpureum
Leontodon hispidus
Leucanthemum vulgare agg.
Ligustrum vulgare
Linum catharticum
Listera ovata
Lotus corniculatus
Malus domestica
Matricaria discoidea

Medicago lupulina
Melilotus officinalis
Myosotis arvensis
Myosotis ramosissima
Origanum vulgare
Orchis ustulata
Papaver rhoeas
Peucedanum cervaria
Pimpinella major
Plantago lanceolata
Plantago media
Platanthera bifolia
Platanthera chlorantha
Poa angustifolia
Poa nemoralis
Polygala comosa
Polygonum aviculare agg.
Pyrus pyraeaster
Prunella grandiflora
Reseda lutea
Rosa sp.
Rubus fruticosus agg.
Salvia pratensis
Salvia verticillata
Sambucus nigra
Sanguisorba minor
Securigera varia
Stachys recta
Taraxacum sect. *Ruderalia*
Tragopogon orientalis
Trifolium medium
Tripleurospermum inodorum
Urtica dioica
Veronica persica
Vicia tenuifolia
Viola arvensis

Plocha č. 2 – druhově bohaté širokolisté suché trávníky na louce pod lesem s výskytem vstavačovitých

Druhově bohaté širokolisté suché trávníky svazu *Bromion erecti* na louce pod lesem s výskytem vstavačovitých (*Orchideaceae*). Ze vstavačovitých je zde především známý kříženeček *Orchis x dietrichiana* – vzniklý umělým opylením druhu *Orchis ustulata* brylkami *Orchis tridentata* z lokality Devínská Kobyla (Dundr 1989 in Vlačička 2002). Roztroušeně se na stráni vyskytuje i rodičovský druh vstavač osmahlý (*Orchis ustulata*). Z dalších vzácnějších druhů byl zaznamenán kakost krvavý (*Geranium sanguineum*), který zde vytváří souvislé porosty, dále černohlávek velkokvětý (*Prunella grandiflora*) s roztroušeným výskytem, len žlutý (*Linum flavum*) – pouze několik málo desítek rostlin,

hvězdnice zlatovlásek (*Aster linosyris*) – častější druh rostoucí zejména při horní hraně na hranici s lesem.

Asparagus officinalis
Aster linosyris
Brachypodium pinnatum
Campanula persicifolia
Dianthus carthusianorum
Elytrigia intermedia
Elytrigia repens
Festuca rupicola
Fragaria viridis
Geranium sanguineum
Helianthemum grandiflorum
 subsp. *obscurum*

Koeleria macrantha
Linum flavum
Medicago falcata
Orchis ustulata
Peucedanum cervaria
Platanthera chlorantha
Prunella grandiflora
Salvia pratensis
Securigera varia
Teucrium chamaedrys
Tragopogon orientalis
Verbascum lychnitis

Plocha č. 3 – mezofilní ovsíkové louky, mezofilní a xerofilní křoviny ve zterasovaném svahu v dolní části

Plochu tvoří mezofilní ovsíkové louky svazu *Arrhenatherion elatioris* ve zterasovaném svahu, na které navazují v okrajových částech a mezi terasami mezofilní a xerofilní křoviny svazu *Prunion spinosae*, příp. *Berberidion*.

Vyskytují se zde běžné druhy těchto společenstev, v mladé výsadbě křovitých lísek (*Corylus avellana*) bylo pozorováno několik desítek rostlin okrotic bílých (*Cephalanthera damasonium*).

Agrimonia eupatoria
Arrhenatherum elatius
Astragalus glycyphyllos
Bromus inermis
Cephalanthera damasonium
Corylus avellana
Dactylis glomerata
Elytrigia repens
Fragaria viridis
Geranium sanguineum
Chaerophyllum aromaticum

Lathyrus tuberosus
Medicago lupulina
Origanum vulgare
Phleum pratense
Securigera varia
Solidago canadensis
Stachys recta
Trifolium medium
Vicia angustifolia
Vicia sepium

Plocha č. 15 – lesní porost – výsadby nepůvodních dřevin, převážně borovice

řešeno v kapitole 2.4.1 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch – Základní údaje o lesích

PŘÍRODNÍ PAMÁTKA – STŘEDNÍ ČÁST

Plocha č. 4 – luční porost (terasa) v horní části svahu, pravděpodobně bývalý úhor

Luční porost (terasa) v horní části svahu, pravděpodobně v minulosti zemědělsky využíváno (úhor), společenstva mezofilních ovsíkových luk svazu *Arrhenatherion elatioris* – druhově chudé společenstvo s převahou ovsíku vyvýšeného (*Arrhenatherum elatius*), mírný náznak přechodu k širokolistým suchým trávničkům svazu *Bromion erecti* (ojedinělé plošky s válečkou prapořitou – *Brachypodium pinnatum*, kostřavou žlábkatou – *Festuca rupicola*, chrpou luční – *Centaurea jacea* a dalšími druhy).

Zajímavý je výskyt záraz – bylo zde nalezeno do 20 exemplářů druhu *Orobancha kochii* F. W. Schultz (det. J. Zázvorka, 2010) rostoucích jednotlivě ve východní části louky. Jedná se o nově vyčleněný druh zárazy, který je na rozdíl od zárazy vyšší (*Orobancha elatior* Sutton sensu orig.) rozšířen od střední Evropy dále na východ do Číny, původní *Orobancha elatior* je druhem rozšířeným od střední Evropy do Anglie (viz také Zázvorka 2010).

Achillea millefolium agg.
Arrhenatherum elatius
Astragalus glycyphyllos
Avenula pubescens
Brachypodium pinnatum
Calamagrostis epigejos
Carduus acanthoides
Centaurea jacea
Centaurea scabiosa
Convolvulus arvensis
Crataegus sp.
Dactylis glomerata
Elytrigia repens
Geranium sanguineum
Festuca rupicola
Galium album
Inula salicina
Knautia arvensis
Leontodon hispidus
Lotus corniculatus
Medicago lupulina

Melilotus officinalis
Origanum vulgare
Orobancha kochii
Phleum pratense
Picris hieracioides
Plantago lanceolata
Plantago media
Poa pratensis
Prunella vulgaris
Ranunculus acris
Salvia verticillata
Securigera varia
Senecio jacobaea
Stachys recta
Tragopogon orientalis
Tragopogon pratensis
Trifolium medium
Trisetum flavescens
Ulmus glabra
Vicia hirsuta
Vicia cracca

Plocha č. 5 – křovinný lem oddělující terasy jižně orientovaného svahu

Mezofilní a xerofilní křoviny vytvářející křovinný lem mezi terasami jižně orientovaného svahu. Vyskytují se zde běžné druhy křovin, především svída krvavá (*Cornus sanguinea*), dále řešetlák počistivý (*Rhamnus cathartica*), růže (*Rosa* sp.), hlohy (*Crataegus* sp.), ptačí zob obecný (*Ligustrum vulgare*), trnka obecná (*Prunus spinosa*) a další.

Cornus sanguinea
Crataegus sp.
Ligustrum vulgare

Prunus spinosa
Rhamnus cathartica
Rosa sp.

Plocha č. 6 – svah pod terasou horní části svahu, společenstva širokolistých suchých trávníků, na přechodu do mezofilních ovsíkových luk

Příkřejší svah pod terasou horní části svahu, společenstva širokolistých suchých trávníků svazu *Bromion erecti*, na přechodu do mezofilních ovsíkových luk svazu *Arrhenatherion elatioris*. V západní části tvoří tato plocha úzký pruh mezi křovinami (které byly vyčleněny do samostatné části).

Vyskytují se zde některé druhy červeného seznamu, jako kakost krvavý (*Geranium sanguineum*) nebo oman vrbový (*Inula salicina*), jinak je ale plocha méně významná (zajímavější je její pokračování za křovinami plochy 5).

Agrimonia eupatoria
Achillea millefolium agg.
Arrhenatherum elatius
Astragalus glycyphyllos
Brachypodium pinnatum
Centaurea scabiosa
Eryngium campestre
Euphorbia cyparissias
Falcaria vulgaris
Festuca rupicola
Fragaria viridis
Galium album
Geranium sanguineum
Inula conyzae
Inula salicina

Knautia arvensis
Origanum vulgare
Phleum pratense
Picris hieracioides
Poa angustifolia
Pyrethrum corymbosum
Rubus fruticosus agg.
Salvia verticillata
Stachys recta
Tragopogon orientalis
Trifolium medium
Trisetum flavescens
Vicia angustifolia
Vicia sepium

Plocha č. 7 – louky pod střední terasou včetně svahu, ve střední části chráněného území, mezofilní ovsíkové louky s mírným přechodem do širokolistých suchých trávníků

Luční porost pod střední terasou včetně svahu, ve střední části chráněného území, mezofilní ovsíkové louky svazu *Arrhenatherion elatioris* s mírným přechodem do širokolistých suchých trávníků svazu *Bromion erecti*. Dominantním druhem je ovsík vyvýšený (*Arrhenatherum elatius*), doplněný o druhy mezofilních luk, tak i xerothermních trávníků. V minulosti mohla být tato plocha zemědělsky využívána (pole).

Arrhenatherum elatius
Bunias orientalis
Centaurea scabiosa
Dactylis glomerata
Galium album
Hieracium pilosella
Inula salicina
Knautia arvensis
Koeleria macrantha
Lotus corniculatus

Myosotis arvensis
Origanum vulgare
Pyrethrum corymbosum
Rubus fruticosus agg.
Salvia verticillata
Securigera varia
Thymus praecox
Tragopogon orientalis
Urtica dioica

Plocha č. 8 – nejspodnější část louky ve střední části chráněného území, mezofilní ovsíkové louky

Nejspodnější část louky ve střední části chráněného území, mezofilní ovsíkové louky svazu *Arrhenatherion elatioris*. Druhově poměrně chudé louky s dominantním ovsíkem vyvýšeným (*Arrhenatherum elatius*) a dalšími běžnými druhy těchto společenstev. V menší míře se objevují některé běžnější druhy typické spíše pro xerothermní trávníky (*Centaurea scabiosa*, *Salvia verticillata*, *Salvia pratensis* a další). Překvapivý je výskyt modřence tenkokvětého (*Muscari tenuiflorum*) v několika (třech) exemplářích.

Achillea millefolium agg.
Arrhenatherum elatius
Astragalus cicer
Astragalus glycyphyllos
Campanula patula
Centaurea jacea
Centaurea scabiosa
Daucus carota
Euphorbia cyparissias
Festuca rupicola
Dactylis glomerata
Galium album
Knautia arvensis
Lotus corniculatus

Medicago lupulina
Muscari tenuiflorum
Plantago lanceolata
Plantago media
Ranunculus acris
Salvia pratensis
Salvia verticillata
Senecio jacobaea
Silene latifolia subsp. *alba*
Trifolium medium
Trisetum flavescens
Vicia cracca
Vicia sepium

Plocha č. 9 – husté mezofilní a xerofilní křoviny s lokálními cennými ploškami stepí

Husté mezofilní a xerofilní křoviny s lokálními cennými ploškami stepí, které vegetačně odpovídají typickým širokolistým suchým trávníkům svazu *Bromion erecti*. Podle charakteru terénu se jedná o bývalé terasy. Nezbytnou péčí je provádět rozvolňování keřových porostů, ověřený výskyt tořiče hmyzonosného (*Ophrys insectifera*). Na ploše se nacházejí také nálety (nebo snad výsadby?) borovice lesní (*Pinus sylvestris*). Ty je třeba odstranit mezi prvními.

Agrimonia eupatoria
Astragalus glycyphyllos
Bupleurum falcatum
Carex flacca
Epipactis atrorubens
Eryngium campestre
Geranium sanguineum
Globularia bisnagarica
Hieracium cymosum

Koeleria macrantha
Leontodon hispidus
Linum tenuifolium
Lotus corniculatus
Ophrys insectifera
Pinus nigra
Potentilla arenaria
Teucrium chamaedrys

Plocha č. 10 – nejzápadnější část střední části chráněného území, druhově bohatá společenstva širokolistých suchých trávníků

Nejzápadnější část střední části chráněného území, druhově bohatá společenstva širokolistých suchých trávníků svazu *Bromion erecti*. Ze zajímavějších druhů byla zaznamenána početná populace (desítky jedinců) modřence tenkokvětého (*Muscari tenuiflorum*). Už do ochranného pásma byla zařazena severnější ležící navazující nelesní plocha s druhově chudšími xerothermními trávníky.

Anemone sylvestris
Asperula cynanchica
Avenula pubescens
Brachypodium pinnatum
Briza media
Carlina vulgaris
Euphorbia cyparissias
Erigeron acris
Fragaria viridis

Galium pumilum
Knautia arvensis
Leucanthemum vulgare agg.
Lotus corniculatus
Muscari tenuiflorum
Origanum vulgare
Platanthera chlorantha
Poa angustifolia

Plocha č. 13 – terasa pod horní loukou ve střední části chráněného území, s hodnotnými společenstvy širokolistých suchých trávníků, část mimo lesní pozemek

Velmi hodnotná společenstva širokolistých suchých trávníků svazu *Bromion erecti*, na střední terase pod horní loukou střední části území, lemované křovinnými porosty. Přestože se jedná o identická společenstva s terasou pokračující západněji na pozemek 1681 v k.ú. Vědlice (a oddělená neúplným křovinným lemem), byla oddělena z formálních důvodů – druhu pozemku. Západněji umístěná část je popsána v kapitole o lesních pozemcích.

Mezi jinými je zde možné jmenovat výskyt černohlávků velkokvětého (*Prunella grandiflora* – vzácně), lnu tenkolistého (*Linum tenuifolium* – zde roztroušeně, jinak v přírodní památce velmi vzácně), koulenka prodloužená (*Globularia bisnagarica*) a dalších.

Anthyllis vulneraria
Brachypodium pinnatum
Briza media
Bupleurum falcatum
Calamagrostis epigejos
Carex flacca
Carlina vulgaris
Eryngium campestre
Festuca rupicola
Fragaria viridis
Geranium sanguineum
Globularia bisnagarica
Helianthemum grandiflorum
 subsp. *obscurum*
Inula salicina
Koeleria macrantha
Linum tenuifolium

Origanum vulgare
Peucedanum cervaria
Poa compressa
Potentilla argentea
Plantago media
Platanthera chlorantha
Prunella grandiflora
Pyrethrum corymbosum
Salvia pratensis
Sanguisorba minor
Securigera varia
Taraxacum sect. *Ruderalia*
Teucrium chamaedrys
Thymus praecox
Trifolium medium
Trifolium montanum

Plocha č. 14 – cenné biotopy širokolistých suchých trávníků lemované mezofilními a xerofilními křovinami, lesní pozemek

řešeno v kapitole 2.4.1 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch
– Základní údaje o lesích

Jedná se o mimořádně hodnotnou část přírodní památky s velmi cennými společenstvy širokolistých suchých trávníků (které jsou předmětem ochrany) s ohroženými druhy rostlin. Na této ploše byly zaznamenány tyto druhy:

<i>Asperula cynanchica</i>	<i>Inula salicina</i>
<i>Aster linosyris</i>	<i>Linum tenuifolium</i>
<i>Astragalus cicer</i>	<i>Peucedanum cervaria</i>
<i>Carex caryophylla</i>	<i>Prunella vulgaris</i>
<i>Euphorbia cyparissias</i>	<i>Prunella grandiflora</i>
<i>Geranium sanguineum</i>	<i>Pyrethrum corymbosum</i>
<i>Globularia bisnagarica</i>	<i>Stachys recta</i>
<i>Helianthemum grandiflorum</i> subsp. <i>obscurum</i>	

Mezi nejvýznamnější druhy patří černohlávek velkokvětý (*Prunella grandiflora*), rozšířený roztroušeně v celé části, len tenkolistý (*Linum tenuifolium*) a koulénka prodloužená (*Globularia bisnagarica*) s pouze vzácným výskytem a hvězdnice zlatovlásek (*Aster linosyris*), rostoucí zde v celé ploše.

Z hlediska významu území je nezbytné převedení tohoto porostu do bezlesí a jeho vyjmutí z běžného lesnického obhospodařování, tím spíše, pokud jde o zalesnění nepůvodními dřevinami (borovice černá).

PŘÍRODNÍ PAMÁTKA – ZÁPADNÍ ČÁST

Plocha č. 11 – mezofilní a xerofilní křoviny tvořící lem výslunného (jižně orientovaného) svahu západní části

Mezofilní a xerofilní křoviny svazu *Prunion spinosae* tvořící lem výslunného (jižně orientovaného) svahu západní části přírodní památky. Vyskytují se běžné druhy křovin – svída krvavá (*Cornus sanguinea*), hlohy (*Crataegus* sp.), růže (*Rosa* sp.) a další.

Cornus sanguinea
Crataegus sp.
Rosa sp.

Plocha č. 12 – zterasovaný jižně až jihovýchodně orientovaný svah, s cennými společenstvy širokolistých suchých trávníků s přítomností vstavačovitých

Zterasovaný jižně až jihovýchodně orientovaný svah, s cennými společenstvy širokolistých suchých trávníků svazu *Bromion erecti* s přítomností vstavačovitých - vemeníku dvoulístého (

Platanthera bifolia) a bradáčku vejčitého (*Listera ovata*). Uváděn je i výskyt tořiče hmyzonosného (*Ophrys insectifera*), který na této stráni zřejmě z důvodu již pokročilé vegetační sezóny nebyl zaznamenán. Lokalita byla objevená K. Kubátem, ověřena J. Novákem (v roce 1999) a v roce 2001 zde bylo napočítáno kolem 200 exemplářů (Dundr, Vlačiha in Vlačiha 2002) – mělo by se jednat snad o nejrozsáhlejší populaci v České republice.

Vyskytují se i některé další vzácné druhy, jako je koniklec luční český (*Pulsatilla pratensis* subsp. *bohemica* – několik t.č. nekvetoucích listových růžic), sasanka lesní (*Anemone sylvestris*) nebo len žlutý (*Linum flavum* – sotva 10 rostlin).

<i>Anemone sylvestris</i>	<i>Hieracium cymosum</i>
<i>Anthericum ramosum</i>	<i>Hieracium lachenalii</i>
<i>Anthyllis vulneraria</i>	<i>Hieracium pilosella</i>
<i>Asperula cynanchica</i>	<i>Inula conyzae</i>
<i>Astragalus cicer</i>	<i>Inula salicina</i>
<i>Avenula pratensis</i>	<i>Knautia arvensis</i>
<i>Brachypodium sylvaticum</i>	<i>Koeleria macrantha</i>
<i>Bromus inermis</i>	<i>Lathyrus tuberosus</i>
<i>Bupleurum falcatum</i>	<i>Leontodon hispidus</i>
<i>Briza media</i>	<i>Leucanthemum vulgare</i> agg.
<i>Carex flacca</i>	<i>Linum flavum</i>
<i>Carex humilis</i>	<i>Linum tenuifolium</i>
<i>Carex muricata</i> agg.	<i>Listera ovata</i>
<i>Carex tomentosa</i>	<i>Lotus corniculatus</i>
<i>Carlina vulgaris</i>	<i>Medicago falcata</i>
<i>Centaurea jacea</i>	<i>Melilotus officinalis</i>
<i>Centaurea scabiosa</i>	<i>Onobrychis viciifolia</i>
<i>Cirsium acaule</i>	<i>Platanthera bifolia</i>
<i>Cirsium eriophorum</i>	<i>Platanthera chlorantha</i>
<i>Daucus carota</i>	<i>Pulsatilla pratensis</i> subsp. <i>bohemica</i>
<i>Eryngium campestre</i>	<i>Pyrus communis</i>
<i>Festuca rupicola</i>	<i>Salvia pratensis</i>
<i>Galium pumilum</i>	<i>Salvia verticillata</i>
<i>Galium verum</i>	<i>Sanguisorba minor</i>
<i>Geranium sanguineum</i>	<i>Stachys recta</i>
<i>Globularia bisnagarica</i>	<i>Trifolium medium</i>

2.5 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních ochranných zásahů do území a závěry pro další postup

Vzhledem k významnému výskytu zástupců čeledi vstavačovitých (*Orchideaceae*), z nichž někteří patří do skupiny druhů kriticky ohrožených (zejména tořič hmyzonosný - *Ophrys insectifera*), bylo území od roku 2000 cílem snah o provádění péče a to jak ve stráni nad Vědlicemi, tak u Drahozubi. Péče byla většinou realizována z Programu péče o krajinu Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky (BĚLOHOUBEK 2006).

První zásahy ve svahu nad Vědlicemi proběhly v roce 2001 po záštitou Pozemkového spolku Milý - ZO ČSOP Launensia. K pozemkovému spolku se specializací na ochranu stanovišť s význačným výskytem orchidejí byly přičleněny pozemky na lokalitě při západním okraji obce Vědlice formou pronájmu od soukromých vlastníků. S pochopením vlastníků pozemků a Městského úřadu v Ústěku jsou zde vybrané plochy udržovány v optimálním stavu tak, aby se podařilo stávající populace orchidejí stabilizovat a následně bylo umožněno i jejich šíření do okolí. Převážná část prací se týkala kosení travních porostů s výskytem stepních společenstev. Po provedení těchto opatření došlo k výraznému posílení populací s postupným šířením sledovaných druhů (viz také příspěvek DUNDR & VLAČIHA, VLAČIHA 2002, BĚLOHOUBEK 2006).

Odstraňování náletových dřevin a pravidelné kosení je dalšími institucemi systematicky prováděno i blízké obce Drahozub s mimořádně cennou populací *Ophrys insectifera*. Vzhledem k dlouhodobé absenci hospodaření zde došlo k zarůstání křovinami a k hromadění stařiny. První zásah zde proběhl již v roce 2000. Nejdříve bylo nutné odkřovit stráně od hustého náletu, v dalších letech kosit travní porosty. Biomasa byla vždy spálena na vybraném místě mimo botanicky cenné plochy. Žadatelem a realizátorem akce bylo Občanské sdružení Scorzonera, které má tyto pozemky v pronájmu (BĚLOHOUBEK 2006).

Závěry pro další postup:

- podporovat biotopy pro zájmové druhy
- obnovit extenzivní formy zemědělského hospodaření, konkrétně zavést pastvu, popř. kosení
- podporovat přirozenou druhovou skladbu lesních porostů s vyloučením nepůvodních a stanovištně nevhodných dřevin
- lesní pozemky s vyvinutými přírodovědně hodnotnými stepními trávníky udržovat jako bezlesí a nezahrnovat do lesnické využívané pozemků
- potlačit sukcesní vývoj ploch redukcí keřů s ponecháním jednotlivých keřů nebo skupinek křovin

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Vzhledem k předmětu ochrany je prioritní zachování xerothermních organismů vázaných na stepi s roztroušenými dřevinami obhospodařovaných pastvou a sečí. Tyto zájmy, spočívající v potlačování sukcese, jsou vzhledem k charakteru okolní krajiny prioritní a měly by být nadřazeny ochraně organismů pozdějších sukcesních stádií. V MZCHÚ ani v jejím OP nebyly zjištěny druhy takovýchto stanovišť, které by bylo nutné při péči o území upřednostnit.

3. Plán zásahů a opatření

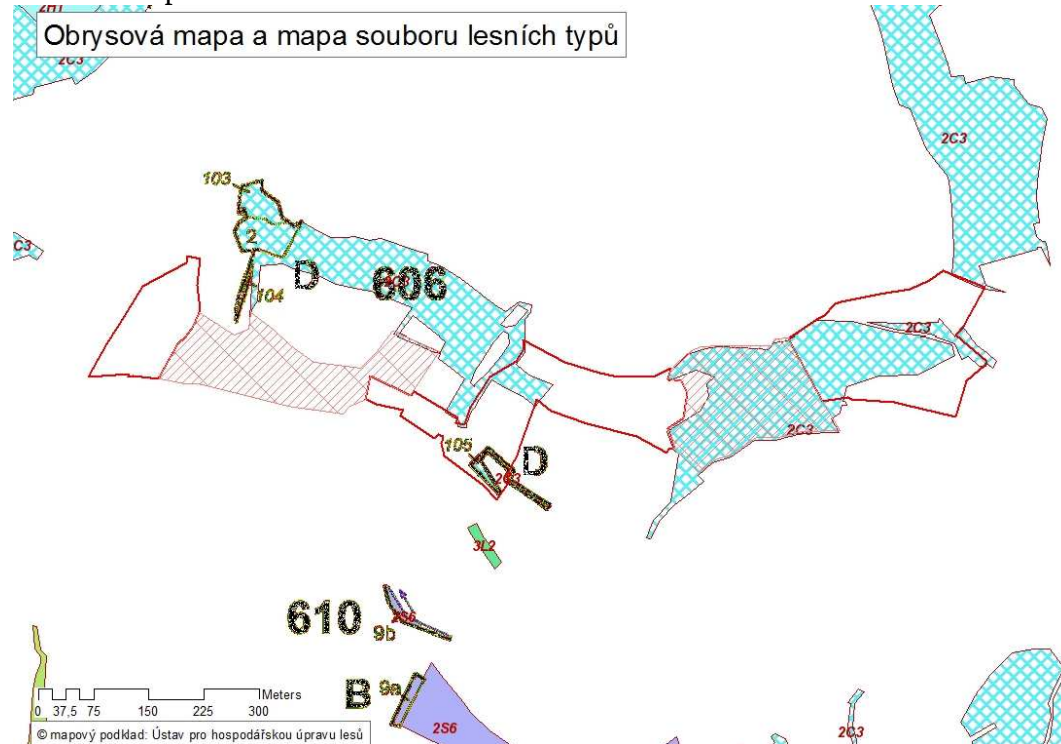
3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání

a) péče o lesy

Přílohy:

lesnická mapa – M4

Rámcová směrnice péče o les podle souborů lesních typů

Číslo směrnice		Kategorie lesa		Soubory lesních typů		
1		les zvláštního určení		2C3 suchá buková doubrava s válečkou prapořitou		
Cílová druhová skladba dřevin (%) při obnově lesa						
SLT	základní dřeviny		meliorační a zpevňující dřeviny		ostatní dřeviny	
2C3	db55-75		minimálně 30% podíl lp5-15, hb0-30, bk0-15, bo0-10, js0-2		jv, břk, bb	
A) Porostní typ			B) Porostní typ		C) Porostní typ	
porosty listnáčů db a přimíšených			porosty BOČ a ostatních stanovištně nevhodných dřevin			
Základní rozhodnutí						
Obmýtl		Obnovní doba	Obmýtl	Obnovní doba	Obmýtl	Obnovní doba
110		20	110	30		
Hospodářský způsob			Hospodářský způsob		Hospodářský způsob	
skupinová seč holá, jednotlivý výběr			náseky, skupinová seč holá			
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty						
Zajišťovat výškovou a prostorovou diferenciaci a stabilitu porostů a vést porosty k přírodě blízkému stavu. Úprava druhové skladby porostů, podpora přirozeného zmlazení.			Postupná náhrada za dřeviny stanovištně vhodné dle SLT.			
Způsob obnovy a obnovní postup						
Obnova kotlíky či jednotlivým výběrem. Využívat případné plochy, světliny po odstraněných nepůvodních dřevinách. Umělá výsadba dle SLT. Chránit keřové patro nárosty a etáže porostů. Obnovné zásahy pouze se souhlasem orgánu ochrany přírody.			Postupná obnova kotlíkovou sečí, na přístupných místech náseky a pruhové seče. Umělá obnova dle SLT. Na příkrých svazích provádět postupně (v dlouhodobějším horizontu) s ohledem na půdoochrannou funkci porostu. Obnovné zásahy pouze se souhlasem orgánu ochrany přírody.			
Péče o nálety, nárosty a kultury						
Zvýšená ochrana proti buření.			Likvidace zmlazení a nárostů akátu a následná kontrola účinnosti odstranění. Odstraňovat případné zmlazení či nárosty stanovištně nevhodných dřevin BOČ.			
Výchova porostů						
Zásahy upravovat druhové složení dle SLT.			Zásahy orientovat na redukci stanovištně nevhodných dřevin.			
Opatření ochrany lesa						

Ponechávat doupné stromy vč. pařezů (ptáci, netopýři, bezobratlí). Souše, vývraty a zlomy ponechávat v území do rozpadu. Porosty trpí suchem, na svazích erozí.		
Provádění nahodilých těžeb		
Budou prováděny podle potřeby ochrany a udržení přirozeného stavu porostů.	Budou prováděny podle potřeby ochrany a udržení přirozeného stavu porostů.	
Doporučené technologie		
Motorové pily a další běžné vybavení, na cestách traktory, uvnitř porostů kůň. Používání biologicky odbouratelných olejů. Nepoužívat těžkou lesní techniku – používat těžební technologie šetrné k půdnímu povrchu		
Poznámka		
Šetřit staré a odumírající stromy, i stojící torza, jako stanoviště a potravní základnu ptáků a dalších živočichů, refugia vzácných druhů hmyzu a dalších bezobratlých. Ponechávat určitý vybraný počet solitérů, výstavků, či vzrostlých uvolněných jedinců na kraji porostů či porostních stěn – jedinci na slunečném, prohřátém místě, jsou významným biotopem pro řadu druhů bezobratlých. Jedince udržovat hlavně z jižní, slunečné strany obsekem osvětlené. Vhodné jedince k ponechání doporučí a vyznačí příslušný orgán ochrany přírody.		

c) péče o nelesní pozemky

Péče o bezlesí je zaměřena na zachování a zlepšení stavu příslušných předmětů ochrany. Tedy na zachování či vytvoření mozaiky stepních až lesostepních stanovišť. Základními managementovými postupy na většině ploch je opakovaná eliminace dřevin, pastva, případně seč. Možným doplňkem je řízené vypalování, případně lokální disturbance.

Zásahové plochy byly vymezeny podle současného stavu biotopů, tj. v závislosti na historickém využívání (především pastvina), stanovištních podmínkách a stupni sukcese.

PŘÍRODNÍ PAMÁTKA – VÝCHODNÍ ČÁST

Plocha č. 1 – výslunné jižně orientované svahy pod hranou pole u Vědlíc

Zterasované, jižně orientované svahy pod hranou pole, při severozápadním okraji obce Vědlice, s druhově bohatými širokolistými suchými trávníky svazu *Bromion erecti*. Významný výskyt řady vzácných a chráněných druhů, zejména vstavačovitých (*Orchideaceae*).

Cílem péče by mělo být udržení stávajícího nelesního charakteru. Luční porosty udržovat kosením alespoň 1x ročně, příp. 1x za 2 roky.

Další vhodnou alternativou péče je zavedení pastvy ovcí a koz.

Typ managementu	<i>Kosení (mozaikovitá seč)</i>
Vhodný interval	<i>1x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x za 2 roky</i>
Prac. nástroj/hosp. zvíře	<i>Ručně nebo mechanizovaně</i>
Kalendář pro management	<i>(červenec-)srpen, dosečení neposečených pásů pásů později na</i>

	<i>podzim týž rok nebo další rok brzy zjara</i>
Upřesňující podmínky	

První zásahy zde proběhly už v r. 2001 z Programu péče o krajinu Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (Bělohoubek 2006). Převážná část prací se týkala kosení travních porostů s výskytem stepních společenstev. Po provedení těchto opatření došlo k výraznému posílení populací s postupným šířením sledovaných druhů. Žadatelem a realizátorem akce byla ZO ČSOP Launensia, které má nejcennější pozemky v pronájmu.

Plocha č. 2 – druhově bohaté širokolisté suché trávníky na louce pod lesem s výskytem vstavačovitých

Druhově bohaté širokolisté suché trávníky svazu *Bromion erecti* na louce pod lesem s výskytem vstavačovitých (*Orchideaceae*). Ze vstavačovitých je zde především známý kříženec *Orchis x dietrichiana* – vzniklý umělým opylením druhu *Orchis ustulata* brylkami *Orchis tridentata* z lokality Devínská Kobyla (Dundr 1989 in Vlačíha 2002). Roztroušeně se na stráni vyskytuje i rodičovský druh vstavač osmahlý (*Orchis ustulata*).

Cílem péče by mělo být udržení stávajícího nelesního charakteru. Luční porosty udržovat kosením alespoň 1x ročně, příp. 1x za 2 roky.

Další vhodnou alternativou péče je zavedení pastvy ovcí a koz.

Typ managementu	<i>Kosení (mozaikovitá seč)</i>
Vhodný interval	<i>1x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x za 2 roky</i>
Prac. nástroj/hosp. zvíře	<i>Ručně nebo mechanizovaně</i>
Kalendář pro management	<i>(červenec-)srpen, dosečení neposečených pásů pásů později na podzim týž rok nebo další rok brzy zjara</i>
Upřesňující podmínky	

První zásahy zde proběhly už v r. 2001 z Programu péče o krajinu Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (Bělohoubek 2006). Převážná část prací se týkala kosení travních porostů s výskytem stepních společenstev. Po provedení těchto opatření došlo k výraznému posílení populací s postupným šířením sledovaných druhů. Žadatelem a realizátorem akce byla ZO ČSOP Launensia, které má nejcennější pozemky v pronájmu.

Plocha č. 3 – mezofilní ovsíkové louky, mezofilní a xerofilní křoviny ve zterasovaném svahu v dolní části

Plochu tvoří mezofilní ovsíkové louky svazu *Arrhenatherion elatioris* ve zterasovaném svahu, na které navazují v okrajových částech a mezi terasami mezofilní a xerofilní křoviny svazu *Prunion spinosae*, příp. *Berberidion*.

Cílem péče (v případě nelesní části) by mělo být udržení stávajícího nelesního charakteru. Luční porosty udržovat kosením alespoň 1x ročně, příp. 1x za 2 roky.

Další vhodnou alternativou péče je zavedení pastvy ovcí a koz.

Typ managementu	<i>Kosení (mozaikovitá seč)</i>
-----------------	---------------------------------

Vhodný interval	1x ročně
Minimální interval	1x za 2 roky
Prac. nástroj/hosp. zvíře	Ručně nebo mechanizovaně
Kalendář pro management	(červenec-)srpen, dosečení neposečených pásů pásů později na podzim týž rok nebo další rok brzy zjara
Upřesňující podmínky	

Vzhledem k tomu, že se jedná o méně hodnotné porosty luk, je doporučené kosení s nejnižší prioritou.

Křoviny je možné nechat bez zásahu, příp. upravovat jejich rozsah tak, aby nedocházelo k jejich šíření. Křoviny v nejnižší části s výskytem okrotic bílých (*Cephalanthera damasonium*) není nutné zvláštním způsobem udržovat – ponechat bez zásahu.

Plocha č. 15 – lesní porost – výsadby nepůvodních dřevin, převážně borovice

řešeno v kapitole 3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání –
a) péče o lesy

PŘÍRODNÍ PAMÁTKA – STŘEDNÍ ČÁST

Plocha č. 4 – luční porost (terasa) v horní části svahu, pravděpodobně bývalý úhor

Luční porost (terasa) v horní části svahu, pravděpodobně v minulosti zemědělsky využíváno (úhor), společenstva mezofilních ovsíkových luk svazu *Arrhenatherion elatioris* – druhově chudé společenstvo s převahou ovsíku vyvýšeného (*Arrhenatherum elatioris*), mírný náznak přechodu k širokolistým suchým trávníkům svazu *Bromion erecti*. Zajímavý je výskyt záraz – bylo zde nalezeno do 20 exemplářů druhu *Orobancha kochii* F. W. Schultz (det. J. Zázvorka, 2010)

Cílem péče by mělo být udržení stávajícího nelesního charakteru. Luční porosty udržovat kosením alespoň 1x ročně, příp. 1x za 2 roky.

Další vhodnou alternativou péče je zavedení pastvy ovcí a koz.

Typ managementu	Kosení (mozaikovitá seč)
Vhodný interval	1x ročně
Minimální interval	1x za 2 roky
Prac. nástroj/hosp. zvíře	Ručně nebo mechanizovaně
Kalendář pro management	(červenec-)srpen, dosečení neposečených pásů pásů později na podzim týž rok nebo další rok brzy zjara
Upřesňující podmínky	

Plocha č. 5 – křovinný lem oddělující terasy jižně orientovaného svahu

Mezofilní a xerofilní křoviny vytvářející křovinný lem mezi terasami jižně orientovaného svahu. Vyskytují se zde běžné druhy křovin, především svída krvavá (*Cornus sanguinea*), dále řešetlák počistivý (*Rhamnus cathartica*), růže (*Rosa* sp.), hlohy (*Crataegus* sp.), ptačí zob obecný (*Ligustrum vulgare*), trnka obecná (*Prunus spinosa*) a další.

Cílem péče by měl být menší zásah směřující do redukce keřů, které přímo souvisí s xerothermními ploškami.

Výsledným efektem by tak mělo být zbrždění postupující sukcese a umožnit rozvoj xerothermních společenstev, která jsou při krajích této části obzvláště cenná. Křoviny by neměly být vyřezány všechny, ale měl by zůstat keřový pás oddělující jednotlivé terasy (vytvoření mozaiky biotopů s různorodou potravní nabídkou).

Typ managementu	<i>Redukce křovin</i>
Vhodný interval	<i>Dle potřeby, nejlépe v etapách</i>
Minimální interval	
Prac. nástroj/hosp. zvíře	<i>Ručně</i>
Kalendář pro management	<i>Září až březen</i>
Upřesňující podmínky	<i>Na řezné plochy vhodné použít systém. herbicid; ponechání skupinek křovin a osamocených keřů</i>

V další etapě bude nutné plochy udržovat bez křovin (resp. rozšířit plochy č. 6 a 13 a udržovat je stejným způsobem - kosení, pastva).

Typ managementu	<i>Kosení (mozaikovitá seč)</i>
Vhodný interval	<i>1x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x za 2 roky</i>
Prac. nástroj/hosp. zvíře	<i>Ručně nebo mechanizovaně</i>
Kalendář pro management	<i>(červenec-)srpen, dosečení neposečených pásů pásů později na podzim též rok nebo další rok brzy zjara</i>
Upřesňující podmínky	

Plocha č. 6 – mozaika mezofilních a xerofilních křovin s širokolistými suchými trávníky v úzkém pruhu jihozápadní části přírodní památky

Příkřejší svah pod terasou horní části svahu, společenstva širokolistých suchých trávníků svazu *Bromion erecti*, na přechodu do mezofilních ovsíkových luk svazu *Arrhenatherion elatioris*. V západní části tvoří tato plocha úzký pruh mezi křovinami (které byly vyčleněny do samostatné části).

Cílem péče by mělo být udržení stávajícího nelesního charakteru. Luční porosty udržovat kosením alespoň 1x ročně, příp. 1x za 2 roky.

Další vhodnou alternativou péče je zavedení pastvy ovcí a koz.

Typ managementu	<i>Kosení (mozaikovitá seč)</i>
Vhodný interval	<i>1x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x za 2 roky</i>
Prac. nástroj/hosp. zvíře	<i>Ručně nebo mechanizovaně</i>
Kalendář pro management	<i>(červenec-)srpen, dosečení neposečených pásů pásů později na</i>

	<i>podzim týž rok nebo další rok brzy zjara</i>
Upřesňující podmínky	

Plocha č. 7 – louky pod střední terasou včetně svahu, ve střední části chráněného území, mezofilní ovsíkové louky s mírným přechodem do širokolistých suchých trávníků

Luční porost pod střední terasou včetně svahu, ve střední části chráněného území, mezofilní ovsíkové louky svazu *Arrhenatherion elatioris* s mírným přechodem do širokolistých suchých trávníků svazu *Bromion erecti*. Dominantním druhem je ovsík vyvýšený (*Arrhenatherum elatius*), doplněný o druhy mezofilních luk, tak i xerothermních trávníků. V minulosti mohla být tato plocha zemědělsky využívána (pole).

Cílem péče by mělo být udržení stávajícího nelesního charakteru. Luční porosty udržovat kosením alespoň 1x ročně, příp. 1x za 2 roky.

Další vhodnou alternativou péče je zavedení pastvy ovcí a koz.

Typ managementu	<i>Kosení (mozaikovitá seč)</i>
Vhodný interval	<i>1x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x za 2 roky</i>
Prac. nástroj/hosp. zvíře	<i>Ručně nebo mechanizovaně</i>
Kalendář pro management	<i>(červenec-)srpen, dosečení neposečených pásů pásů později na podzim týž rok nebo další rok brzy zjara</i>
Upřesňující podmínky	

Plocha č. 8 – nejspodnější část louky ve střední části chráněného území, mezofilní ovsíkové louky

Nejspodnější část louky ve střední části chráněného území, mezofilní ovsíkové louky svazu *Arrhenatherion elatioris*. Druhově poměrně chudé louky s dominantním ovsíkem vyvýšeným (*Arrhenatherum elatius*) a dalšími běžnými druhy těchto společenstev. V menší míře se objevují některé běžnější druhy typické spíše pro xerothermní trávníky (*Centaurea scabiosa*, *Salvia verticillata*, *Salvia pratensis* a další).

Cílem péče by mělo být udržení stávajícího nelesního charakteru. Luční porosty udržovat kosením alespoň 1x ročně, příp. 1x za 2 roky.

Další vhodnou alternativou péče je zavedení pastvy ovcí a koz.

Typ managementu	<i>Kosení (mozaikovitá seč)</i>
Vhodný interval	<i>1x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x za 2 roky</i>
Prac. nástroj/hosp. zvíře	<i>Ručně nebo mechanizovaně</i>
Kalendář pro management	<i>(červenec-)srpen, dosečení neposečených pásů pásů později na podzim týž rok nebo další rok brzy zjara</i>
Upřesňující podmínky	

Plocha č. 9 – husté mezofilní a xerofilní křoviny s lokálními cennými ploškami stepí

Husté mezofilní a xerofilní křoviny s lokálními cennými ploškami stepí, které vegetačně odpovídají typickým širokolistým suchým trávníkům svazu *Bromion erecti*. Podle charakteru terénu se jedná o bývalé terasy. Nezbytnou péčí je provádět rozvolňování keřových porostů, ověřený výskyt tořiče hmyzonosného (*Ophrys insectifera*). Na ploše se nacházejí také nálety (nebo snad výsadby?) borovice lesní (*Pinus sylvestris*). Ty je třeba odstranit mezi prvními.

Cílem péče by měla být v první fázi redukce keřů na 50 % jejich původní rozlohy. Redukce keřů by měla probíhat od rozvolněných ploch se stepními společenstvy a to takovým způsobem, aby byl vytvořen toulavý stín – nejlépe vyřezáním v pásích, v už otevřených místech s ponecháním soliterních keřů nebo skupinek křovin a tím vytvoření mozaiky biotopů s různorodou potravní nabídkou.

Vzhledem k výskytu zástupců čeledi vstavačovitých jde v zásadě o stejný způsob péče jaký je praktikován Pozemkovým spolkem Milý v přírodní rezervaci Milská stráň s bohatou populací vstavače nachového (Vlačiha in Jersáková & Kindlmann 2004: 86-87): „Při kácení dalších ploch zarůstajících náletem dřevin je snaha stanoviště spíše prosvětlit, než přeměnit v luční společenstva. Prosvětlování má tak např. charakter vytváření plošně omezených louček a liniových průseků se stálým polostínem, kterými pravidelně protahuje zvěř zajišťující spásání bylinného patra i okus terminálních částí nežádoucích výmladků. Nezanedbatelný je i vliv zvěře na přímý nebo nepřímý přenos semen vstavačů, což lze doložit liniovým výskytem kvetoucích exemplářů podél tras využívaných srncí a zaječí zvěří“

Typ managementu	<i>Redukce křovin</i>
Vhodný interval	<i>Dle potřeby, nejlépe v etapách</i>
Minimální interval	
Prac. nástroj/hosp. zvíře	<i>Ručně</i>
Kalendář pro management	<i>Září až březen</i>
Upřesňující podmínky	<i>Na řezné plochy vhodné použít systém. herbicid; ponechání skupinek křovin a osamocených keřů; Redukce křovin na 50 % jejich původní rozlohy.</i>

V další etapě bude nutné plochy udržovat v plochy bez křovin, resp. zachovat luční charakter stanoviště (s ohledem k výše uvedenému nejsou myšleny souvislé luční porosty). Luční porosty udržovat kosením alespoň 1x ročně, příp. 1x za 2 roky.

Další vhodnou alternativou péče je zavedení pastvy ovcí a koz.

Typ managementu	<i>Kosení (mozaikovitá seč)</i>
Vhodný interval	<i>1x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x za 2 roky</i>
Prac. nástroj/hosp. zvíře	<i>Ručně nebo mechanizovaně</i>
Kalendář pro management	<i>(červenec-)srpen, dosečení neposečených pásů pásů později na podzim též rok nebo další rok brzy zjara</i>
Upřesňující podmínky	

Plocha č. 10 – nejzápadnější část střední části chráněného území, druhově bohatá společenstva širokolistých suchých trávníků

Nejzápadnější část střední části chráněného území, druhově bohatá společenstva širokolistých suchých trávníků svazu *Bromion erecti*. Ze zajímavějších druhů byla zaznamenána početná populace (desítky jedinců) modřence tenkokvětého (*Muscari tenuiflorum*).

Cílem péče by mělo být udržení stávajícího nelesního charakteru. Luční porosty udržovat kosením alespoň 1x ročně, příp. 1x za 2 roky.

Další vhodnou alternativou péče je zavedení pastvy ovcí a koz.

Typ managementu	<i>Kosení (mozaikovitá seč)</i>
Vhodný interval	<i>1x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x za 2 roky</i>
Prac. nástroj/hosp. zvíře	<i>Ručně nebo mechanizovaně</i>
Kalendář pro management	<i>(červenec-)srpen, dosečení neposečených pásů pásů později na podzim týž rok nebo další rok brzy zjara</i>
Upřesňující podmínky	

V ideálním případě postupně rozšiřovat nelesní charakter stanovišť na úkor okolních ploch, ponechat izolační pás křovin u hranice chráněného území.

Plocha č. 13 – terasa pod horní loukou ve střední části chráněného území, s hodnotnými společenstvy širokolistých suchých trávníků, část mimo lesní pozemek

Velmi hodnotná společenstva širokolistých suchých trávníků svazu *Bromion erecti*, na střední terase pod horní loukou střední části území, lemované křovinnými porosty. Přestože se jedná o identická společenstva s terasou pokračující západněji na pozemek 1681 v k.ú. Vědlice (a oddělená neúplným křovinným lemlem), byla oddělena z formálních důvodů – druhu pozemku. Západněji umístěná část je popsána v kapitole o lesních pozemcích.

Cílem péče by mělo být udržení stávajícího nelesního charakteru. Luční porosty udržovat kosením alespoň 1x ročně, příp. 1x za 2 roky.

Další vhodnou alternativou péče je zavedení pastvy ovcí a koz.

Typ managementu	<i>Kosení (mozaikovitá seč)</i>
Vhodný interval	<i>1x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x za 2 roky</i>
Prac. nástroj/hosp. zvíře	<i>Ručně nebo mechanizovaně</i>
Kalendář pro management	<i>(červenec-)srpen, dosečení neposečených pásů pásů později na podzim týž rok nebo další rok brzy zjara</i>
Upřesňující podmínky	

Plocha č. 14 – cenné biotopy širokolistých suchých trávníků lemované mezofilními a xerofilními křovinami, lesní pozemek

řešeno v kapitole 3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání –
a) péče o lesy

Plocha je v současné době vedena jako bezlesí. Vzhledem k přírodovědnému významu je nezbytné v těchto místech udržet bezlesí a neprovádět žádné nové výsadby dřevin. Naopak je nezbytné pečovat stejným způsobem jako v případě plochy 13 (kosení, v ideálním případě pastva) a 5 (redukce keřů v okrajových partiích při pobíhání keřového pásu na hranici plochy)

Cílem péče by mělo být udržení stávajícího nelesního charakteru. Luční porosty udržovat kosením alespoň 1x ročně, příp. 1x za 2 roky.

Další vhodnou alternativou péče je zavedení pastvy ovcí a koz.

Typ managementu	<i>Kosení (mozaikovitá seč)</i>
Vhodný interval	<i>1x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x za 2 roky</i>
Prac. nástroj/hosp. zvíře	<i>Ručně nebo mechanizovaně</i>
Kalendář pro management	<i>(červenec-)srpen, dosečení neposečených pásů pásů později na podzim též rok nebo další rok brzy zjara</i>
Upřesňující podmínky	

V ideálním případě postupně rozšiřovat nelesní charakter stanovišť na úkor okolních ploch, ponechat izolační pás křovin u hranice chráněného území.

PŘÍRODNÍ PAMÁTKA – ZÁPADNÍ ČÁST

Plocha č. 11 – mezofilní a xerofilní křoviny tvořící lem výslunného (jižně orientovaného) svahu západní části

Mezofilní a xerofilní křoviny svazu *Prunion spinosae* tvořící lem výslunného (jižně orientovaného) svahu západní části přírodní památky. Vyskytují se běžné druhy křovin – svída krvavá (*Cornus sanguinea*), hlohy (*Crataegus* sp.), růže (*Rosa* sp.) a další.

Nejsou navrhovány žádné zvláštní způsoby péče – nezbytné je pouze bránit rozrůstání keřů postupným vyřezáváním okrajů křovin. Výhledově stojí za úvahu provést razantní vyřezávání i ostatních křovin, pouze s ponecháním keřových lemů při kraji chráněného území (redukce na 30% původní rozlohy). Do porostu zasahovat stejným způsobem jako u plochy č. 9 – s vytvořením toulavého stínu.

Typ managementu	<i>Redukce křovin</i>
Vhodný interval	<i>Dle potřeby, nejlépe v etapách</i>
Minimální interval	
Prac. nástroj/hosp. zvíře	<i>Ručně</i>
Kalendář pro management	<i>Září až březen</i>
Upřesňující podmínky	<i>Na řezné plochy vhodné použít systém. herbicid; ponechání skupinek křovin a osamocených keřů; Redukce křovin na 30 % jejich původní rozlohy.</i>

Plocha č. 12 – zterasovaný jižně až jihovýchodně orientovaný svah, s cennými společenstvy širokolistých suchých trávníků s přítomností vstavačovitých

Zterasovaný jižně až jihovýchodně orientovaný svah, s cennými společenstvy širokolistých suchých trávníků svazu *Bromion erecti* s přítomností vstavačovitých - vemeníku dvoulistého (*Platanthera bifolia*) a bradáčku vejčitého (*Listera ovata*). Uváděn je i výskyt tořiče hmyzonosného (*Ophrys insectifera*), který na této stráni zřejmě z důvodu již pokročilé vegetační sezóny nebyl zaznamenán.

Cílem péče by mělo být udržení stávajícího nelesního charakteru. Luční porosty udržovat kosením alespoň 1x ročně, příp. 1x za 2 roky.

Další vhodnou alternativou péče je zavedení pastvy ovcí a koz.

Typ managementu	<i>Kosení (mozaikovitá seč)</i>
Vhodný interval	<i>1x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x za 2 roky</i>
Prac. nástroj/hosp. zvíře	<i>Ručně nebo mechanizovaně</i>
Kalendář pro management	<i>(červenec-)srpen, dosečení neposečených pásů pásů později na podzim též rok nebo další rok brzy zjara</i>
Upřesňující podmínky	

V ideálním případě postupně rozšiřovat nelesní charakter stanovišť na úkor okolních ploch. První zásah zde proběhl již v r. 2000 z Programu péče o krajinu Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (BĚLOHOUBEK 2006). Nejdříve byly odkřoveny stráně od hustého náletu, v dalších letech koseny travní porosty. Biomasa byla vždy spálena na vybraném místě mimo botanicky cenné plochy. Žadatelem a realizátorem akce bylo Občanské sdružení Scorzonera, které má tyto pozemky v pronájmu.

ZPŮSOBY PÉČE

Alespoň západní a východní část jsou v současnosti pravidelně udržované – západní část u Drahozubi ČSOP Scorzonera, východní část u Vědlíc Pozemkovým spolkem Milý ČSOP Launensia (BĚLOHOUBEK 2006). V období desetileté platnosti plánu péče bude vhodné udržovat v minimální variantě obě části stejným způsobem – kosením, redukcí křovin.

V návrhu vhodného intervalu péče je doporučeno rozšíření péče i na ostatní plochy. Nejideálnějším způsobem péče by bylo zavedení tradičního způsobu hospodaření – pastvy ovcí a koz (území bylo v minulosti nepochybně pastvinou a to i na místech, kde je v současnosti lesní porost). **Vzhledem k obtížnosti zajištění tohoto způsobu péče je primárně u každé plochy uvedeno kosení – v případě možnosti je však nutné preferovat jako vhodnější způsob péče pastvu ovcí a koz podle doporučení uvedených níže.**

Níže jsou dále rozvedeny další alternativní způsoby péče – zejména se jedná o vypalování, které alespoň v některých případech může nahradit pastvu ovcí a koz. Vhodné je kombinovat různé typy sečného využití a pastvy hospodářských zvířat.

Kosení travních porostů

Kosení provádět takovým způsobem, aby docházelo k diferenciaci sezónního vývoje travního porostu na lokalitě (např. část posečená v květnu, část posečená v červnu, část ležící ladem) a dlouhodobě také k rozrůznění druhové skladby rostlin.

Aby docházelo k udržení druhové rozmanitosti bezobratlých, je nutné jim zajistit pro jejich vývoj vzrostlou vegetaci. Z toho důvodu by měla být seč prováděna mimo hlavní vegetační sezónu (tj. mimo červen-září).

Optimální je **seč provádět až po odkvětu vstavačovitých**, nejlépe po dozrání a vysypání tobolek. Píci je vhodné před odklizením usušit přímo na místě, aby ze suché biomasy stačila vypadat semena rostlin. Semena některých druhů vstavačovitých, např. vemeníků (*Platanthera*), vypadávají z tobolek po dlouhé období roku – sušením a obracením pokosené hmoty na místě se semena snadněji dostanou do půdy

Dále by bylo ideální **zavést mozaikovitý systém hospodaření**, tzn. seč provádět mozaikovitě, v pásích širokých několik metrů, seč v sousedním pásu načasovat až odroste prvně sekaný porost nebo až další rok. Tzv. živné (neposečené) pásy jsou pásy o šířce jednoho až dvou pokosů sekačky, vzdálenost jednotlivých pásů by neměla být větší než cca 70 m. Tyto živné pásy zůstávají nepokoseny po dobu následujících alespoň dvou měsíců. Jinak řečeno se na louce musí vždy nacházet vzrostlá vegetace ve fázi kvetení (tato slouží k přežití druhům bezobratlých, kteří zde prodělávají svůj vývoj). Poměr posečené části travního porostu k neposečené by měl být zhruba 3:1. Na sušších stanovištích je lépe ponechat spíše větší díl neobhospodařované plochy (tj. až 1/3). Pokud je to možné, měly by být ponechány nesečené plochy větší než 0,5 ha. Některá místa tak mohou zůstat neposečena a sečou se až v příštím roce po vegetační sezóně.

JERSÁKOVÁ & KINDLMANN (2004) uvádějí takto management v místech s vyvinutou vegetací širokolistých suchých trávníků, které tvoří v přírodní památce většinu nelesních ploch. Tradiční management spočíval v jedné seči a příležitostném krátkodobém podzimním přepasení ovci a kozami (méně vhodná je pastva skotu). Termín kosení je nutno stanovit dle doby květu a vypadávání semen přítomných druhů vstavačovitých. To může být obtížné, protože se na loukách mohou vyskytovat vstavačovité jak s jarní, tak s letní dobou květu, což je i případ přírodní památky Stráně u Drahobuzi. Protože příliš pozdní termín seče již nedokáže potlačit dominantní traviny, **je vhodné kosit jednu sezónu na přelomu června a července a v další sezóně termín seče posunout až na počátek srpna**. Jinou možností je **nekosit celou plochu ve stejnou dobu a ponechat neposečené živné pásy**.

Poznámka k doporučené minimální variantě kosení 1x za 2 roky:

Tento způsob péče je třeba brát jako skutečně výjimečný a nouzový – nepravidelné kosení rozkolísává populační dynamiku vstavačovitých, rostliny méně kvetou a mají problém pod dekou stařiny nashromáždit dostatek asimilátů na další sezónu.

Extenzivní řízená pastva

Z hlediska péče o travní porosty v chráněném území nejideálnější způsob péče (náhrada tradičního hospodaření), samozřejmě za předpokladu určitých upřesňujících podmínek (je třeba pečlivě volit jak systém a intenzitu pastvy, tak i druhy pasených zvířat). Pastvě ovcí v chráněných územích se v posledních přibližně 15(-20) letech věnovala více autorů (HEJCMAN & al. 2002, DOSTÁLEK & FRANTÍK 2007, Konvička, Konvička in HÁKOVÁ & al. 2004, JERSÁKOVÁ & KINDLMANN 2004 a další). Nicméně je třeba zdůraznit, že hlavní témata výzkumu se zaměřovala spíše do vyšších poloh a také, že období výzkumu není z hlediska relevantních výstupů příliš dlouhé – sami autoři podotýkají, že „rozdíly jsou statisticky neprůkazné a řada změn je oscilačního charakteru. Do jaké míry jsou však tyto rozdíly podmíněny stanovištními podmínkami, pastvou či průběhem počasí, je obtížné rozhodnout“ (Dostálek & Frantík 2007). Proto není vyloučeno, že názor na realizaci pastvy se může v průběhu platnosti plánu péče mírně změnit.

Význam pastva zvířat (především ovcí a koz) tkví zejména v narušení povrchu půdy, mění konkurenční poměry mezi druhy, otvírá volné prostory nutné pro generativní obnovu, odstraňuje přebytečnou biomasu a zabraňuje nežádoucí sukcesi společenstva, obvykle v neprospěch širokolistých mezofilních trav jako je ovsík. Velká část ohrožených druhů v xerothermních trávnících je konkurenčně poměrně slabých a je vázána na rozvolněné porosty spoluvytvářené právě pastvou

Poměrně podrobný návod na vhodné zatížení pastviny v péči o chráněná území zpracoval HEJCMAN & al. 2002. Pro zatížení pastviny vypracoval základní vzorec, který zohledňuje jak druh zvířete, tak délku pastvy, druh travního porostu a samozřejmě také počet zvířat. Mj. z tohoto vzorce logicky vyplývá, že čím více zvířat bude při pastvě využito, tím kratší dobu by měl být porost vypásán.

Tento vzorec je konkrétně $(PP) \times (PV) / (0,04) \times (\check{Z}H) \times (DP)$, kde PP = celková plocha travních porostů na celou pastevní sezónu, PV = odhadovaný průměrný výnos sušiny pastviny z 1 ha, DP = odhadnutá délka pastevní sezóny ve dnech, ŽH = odhad průměrné živé hmotnosti paseného zvířete (u ovce 60 kg), MP = odhad maximálního počtu zvířat, která mohou být na pastvině pasena celou pastevní sezónu. **Pro plochu přibližně 5 ha je třeba počítat celoročně s maximálním počtem 10-12 ovcí (a koz),** při kratší době se tento počet samozřejmě zvyšuje.

Množství pasoucích se zvířat a dobu (a období) pastvy je proto třeba volit s ohledem na současné poznatky o vhodnosti pastvy a na základě konkrétních specifik (pastevec je ochoten pást delší dobu apod.).

Pastevní systémy se obvykle rozlišují na rotační (pasení dvou a více pastvin, kde se střídá doba pasení s dobou obrůstání oplůtku), kontinuální (nepřetržité pasení v jednom oplůtku během roku nebo pastevní sezóny) a jednorázová (jednorázové krátkodobé vypasení). **Pro společenstva s výskytem vstavačovitých je nejideálnější řešení jednorázová pastva prováděná mimo vegetační sezónu (maximálně po dobu 4-6 týdnů),** rotační pouze v případě, kdy je pastevní cyklus optimalizován dle životního cyklu vstavačovitých (Jersáková & Kindlmann 2004; je využívána např. v CHKO Blanský les - cyklická pastva pouze na 2/3 území, vždy 1/3 v daném roce není spásána). Jednorázová pastva je realizována např. v Hlavním městě Praze – zvířata mají každý rok vymezeny přibližně 3 týdny v jednom chráněném území, kde jsou travní společenstva intenzivně vypásána stádem přibližně 30 zvířat. V každém případě je nezbytné zvířata na noc umístit mimo vypásanou plochu do samostatného ohradníku, čímž eliminujeme vylučování exkrementů na vypásanou část.

HEJCMAN & al. (2002) a dále JERSÁKOVÁ & KINDLMANN (2004) uvádějí, že se mylně uvažuje o extenzivní pastvě jako o vhodném způsobu péče – extenzivní pastva vede z dlouhodobého hlediska k silnému zaplevelení málo chutnými pastevními plevely, nízké estetické hodnotě udržovaných pozemků nebo k selektivnímu vyžírání v dané době nejchutnějších druhů a dále uvádějí, že pastva byla vzhledem k velkému nedostatku píče spíše intenzivní.

Vypalování

Pastvu a seč je možno kombinovat se třetím tradičním nástrojem na údržbu travních porostů, a tím je vypalování (vždy je nutno požádat o výjimku ze zákona obecní úřad/městskou část, příp. orgány ochrany přírody). Přestože chybí ucelenější informace o dopadu vypalování na faunu bezobratlých, ukazuje se, že vypalování společenstvům bezobratlých z dlouhodobého hlediska prospívá.

Jeho význam spočívá v odstranění vrstvy stařiny, omezení výskytu houbových patogenů, rychlejší mineralizaci surového humusu, urychlení koloběhu živin a zlepšení světelných podmínek, což následně umožňuje klíčení semen řady druhů rostlin a podporuje vegetativní rozrůstání.

Je vhodné provádět pouze maloplošně (popř. mozaikovitě) a nejlépe v zimních měsících za holomrazů nebo (lépe) velmi časně zjara při prvním oschnutí nadzemní biomasy (stařina je již dostatečně proschlá, ale půda je po zimě ještě značně zvlhlá, resp. zmrzlá), aby nedocházelo k likvidaci bezobratlých – hmyzu, pavouků a půdní fauny. Nežádoucí je vypalovat plochy s třtinou křovištní, která se tímto zásahem naopak velmi podpoří v šíření pomocí podzemních orgánů.

Vypalovaná plocha by v daném roce neměla přesáhnout zhruba 1/5 celkové rozlohy lokality a měly by být prováděna nepravidelně (v různých letech).

Kombinace péče

Podle možností je možné, v některých případech i vhodné, alternativy péče kombinovat. Např. kosení doplněné v pozdější době pastvou s ponecháním nedopasků (příp. vzhledem k úživnější jarní pastvě naopak) nebo zimní vypalování spojené s mozaikovitou sečí v letním období.

Doporučení kombinace sečení a pastvy uvádí i JERSÁKOVÁ & KINDLMANN (2004) v případě péče o orchidejová stanoviště. Důvodem je zamezení degradace výchozího typu společenstva, udržení struktury vegetace a dodání potřebných živin (pastva vytváří společenstva odolná vůči okusu a sešlapu, kosení odnímá množství živin a umožňuje dostatečnou tvorbu zásobních látek). Pastva nemusí na posečení stanoviště navazovat každoročně, ale může být prováděna v určitých intervalech. Jinou alternativou je náhrada sečení pastvou ve vybraných letech.

Redukce keřů

V prvních letech platnosti plánu péče bude nezbytné provést, minimálně v některých místech, asanační management spočívající v obnově biotopu – odstranění keřového nárostu na původně nelesních stanovištích. Z hlediska ochrany přírody je optimální kácet mimo vegetační sezónu (konec října až začátek března). Z hlediska účinku na listnaté dřeviny je však nhejlépe kácet na sklonku vegetace před začátkem stahování asimilátů do kořenů (tedy v srpnu až začátkem září). Interval kontroly dřevin je velmi různorodý (2-10 let) podle vlhkostních poměrů a typu obhospodařování stanoviště. Je žádoucí zachovat na stanovištích část keřů a stromů.

Vzhledem k výskytu zástupců čeledi vstavačovitých jde v zásadě o stejný způsob péče jaký je praktikován Pozemkovým spolkem Milý v přírodní rezervaci Milská stráž s bohatou populací vstavače nachového (Vlačíha in Jersáková & Kindlmann 2004: 86-87): „Při kácení dalších ploch zarůstajících náletem dřevin je snaha stanoviště spíše prosvětlit, než přeměnit v luční společenstva. Prosvětlování má tak např. charakter vytváření plošně omezených louček a liniových průseků se stálým polostínem, kterými pravidelně protahuje zvěř zajišťující spásání bylinného patra i okus terminálních částí nežádoucích výmladků. Nezanedbatelný je i vliv zvěře na přímý nebo nepřímý přenos semen vstavačů, což lze doložit liniovým výskytem kvetoucích exemplářů podél tras využívaných srnčí a zaječí zvěří“

d) péče o rostliny

Vzhledem k charakteru chráněných stanovišť lze říci, že navrhované zásahy budou prospěšné pro zájmové druhy. Realizace plánu péče tedy neohrozí, ale naopak zlepší podmínky, xerothermních druhů organismů (viz kap. 2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů). Management je navržen tak, aby byla nejen zachována, ale aby se mohla zvýšit diverzita stanovišť.

V území nejsou v současné době problémy s invazivními či expanzivními druhy. Realizaci plánu péče se nepředpokládá změna tohoto stavu. Každopádně po vyřezání dřevin, které bude spojeno s osluněním substrátu a uvolněním živin z nahromaděných sedimentů, bude vhodné sledovat stav a vývoj vegetace. V případě rozvoje nežádoucích (nitrofilních) druhů nebo narůstání výmladků, provést modifikaci managementu, která bude spočívat v intenzivnější péči (vyřezávání výmladků, příp. seči).

Pro většinu ohrožených druhů, které byly nalezeny v přírodní památce, je důležitá dostatečná rozvolněnost porostu. Proto by cílem opatření mělo být zamezení zapojování drnu a šíření konkurenčně silných druhů, zejména ovsíku vyvýšeného. Proto je součástí navržených opatření pastva zvířat a vypalování.

Zásahy jsou řešeny v kapitole 3.1.1.c) Rámcová směrnice péče o nelesní plochy.

e) péče o živočichy

Vzhledem k charakteru chráněných stanovišť lze říci, že navrhované zásahy budou prospěšné pro zájmové druhy. Realizace plánu péče tedy neohrozí, ale naopak zlepší podmínky, zejména xerothermních druhů organismů (viz kap. 2.1 *Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů*). Management je navržen tak, aby byla nejen zachována, ale aby se zvýšila diverzita stanovišť.

Péče o živočichy je zahrnuta již v návrhu péče pod bodem 3.1.1.c) v navržených managementových opatření tohoto plánu péče. V případě kosení provádět seč mozaikovitou, v pásích širokých několik metrů, seč v sousedním pásu načasovat až odroste prvně sekaný porost nebo až další rok. Dále viz Konvička, Beneš a Sádlo: Poznámky k managementu stanovišť a ochrana živočichů (in Háková et al. 2004).

Zachovat rozrůzněnost stanovišť – luční porosty, jednotlivé keře a skupinky křovin.

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

viz 3.1.1.a) péče o lesy

viz 3.1.1.c) péče o nelesní pozemky

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

Součástí samostatně vymezeného ochranného pásma jsou z největší části křoviny s nelesními biotopy, extenzivně obhospodařované (zpravidla mezofilní ovsíkové) louky, lesní kultury s nepůvodními nebo stanovištně nevhodnými dřevinami, ale také porosty s výsadbami dubů. Podle názoru zpracovatelů plánu péče by měly být tyto samostatně vymezené části obhospodařovány stejným způsobem jako vlastní přírodní památka: křoviny udržovat občasnou prořezávkou na cca 50 % původní rozlohy mozaikovitým způsobem s vytvořením toulavého stínu, lesní kultury převést na porosty s přirozenou druhovou skladbou s primární eliminací nepůvodních dřevin (borovice černá, příp. akát). Luční porosty jsou alespoň v současné době z větší části pravidelně sečené. V tomto způsobu péče bude vhodné i nadále pokračovat – preferovat mozaikovitě kosení nebo alespoň nepokosit všechny louky v jednom časovém období.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

Kde to bylo možné, byly hranice navržené přírodní památky vedeny po hranicích stávajících parcel.

Pro vyhlášení nového chráněného území bude nutné provést geodetické zaměření a zhotovení záznamu podrobného měření změn. Vyhlášení postačí po lomových bodech bez nutnosti vytýčení mezníky.

Po geodetickém zaměření a vyhlášení chráněného území bude třeba provést značení hranic ZCHÚ v terénu podle vyhlášky č. 60/2008 Sb., tedy provést pruhové značení a dále umístit tabule s malým státním znakem. Tabule by měly být umístěny v lomových bodech – dle názoru zpracovatelů by jejich počet neměl přesáhnout počtu 10 ks.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

Vyhlášení chráněného území.

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Území je v současnosti veřejností průměrně využíváno – nejbližší turistická cesta se nachází až v Českém středohoří na severu nebo v Hoštce na jihu. Území je s největší pravděpodobností veřejností navštěvováno minimálně a spíše se omezuje na ojedinělé výlety. Vzhledem k výskytu druhů čeledi vstavačovitých lze do budoucna (i s ohledem na budoucí popularizaci evropsky významné lokality) očekávat větší návštěvnost a s tím související ohrožení populací druhů této zahrádkářsky oblíbené skupiny.

V současné době nejsou známy žádné důvody pro regulaci rekreačního a sportovního využívání.

3.6 Návrhy na vzdělávací využití území

Při kraji přírodní památky by bylo vhodné umístit informační text o chráněném území, příp. i velkoformátovou tabuli. Lokalita může sloužit jako objekt floristické, entomologické a geologické exkurze především pro studenty přírodovědných oborů.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

Průběžně monitorovat vliv asanačních zásahů na vývoj vegetace a přítomnost ohrožených druhů. Podle možností opakovaně provádět inventarizační botanické a zoologické průzkumy.

Navržený monitoring:

A. cévnaté rostliny, houby (Fungi), lišejníky (Lichenes);

B. měkkýši (Mollusca), korýši (Crustacea), mnohonožky (Diplopoda), pavouci (Araneida), sekáči (Opiliona), kobylky (Ensifera), sarančata (Caelifera), ploštice (Heteroptera), síťokřídli (Neuroptera), motýli (Lepidoptera), dvoukřídli (Diptera), blanokřídli (Hymenoptera), brouci (Coleoptera: Carabidae, Gyrinidae, Dytiscidae, Histeridae, Hydrophilidae, Silphidae, Staphylinidae, Lucanidae, Scarabaeidae, Buprestidae, Elateridae, Cantharidae, Dermestidae, Nitidulidae, Coccinellidae, Mordellidae, Tenebrionidae, Cerambycidae, Chrysomelidae, Curculionidae);

C. obojživelníci (Amphibia), plazi (Reptilia), ptáci (Aves), savci (Mammalia)

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací)

Druh zásahu (práce) a odhad množství (např. plochy)	Orientační náklady za rok (Kč)	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Jednorázové a časově omezené zásahy		
pruhové značení	15.000,-	15.000,-
instalace stojanů vymezujících ZCHÚ	17.500,-	17.500,-
informační stojan	10.000,-	10.000,-
Jednorázové a časově omezené zásahy celkem (Kč)	75.000,-	75.000,-
Opakované zásahy		
vyřezávání křovin	80.000,-	800.000,-
seč/pastva/vypalování	60.000,-	600.000,-
Opakované zásahy celkem (Kč)	140.000,-	1.400.000,-
N á k l a d y c e l k e m (Kč)	215.000,-	1.475.000,-

Částky je třeba brát jako velmi orientační, ovlivňuje jí řada faktorů, jako je nabídková cena firem a poptávka, rychlost narůstání křovin/dřevin v letech po vyřezání apod.

4.2 Použité podklady a zdroje informací

- ANONYMUS (2006): CZ0424136 – *Stráně u Drahozubi*. [online]. Praha, 3 p. [cit. 2010-10-29]. Dostupné na [www < http://www.nature.cz/natura2000-design3 /web_lokality.php?cast=1805&akce=karta&id=1000043083>](http://www.nature.cz/natura2000-design3/web_lokality.php?cast=1805&akce=karta&id=1000043083).
- BĚLOHOUBEK J., JAROŠ P. & KOUTECKÝ D. (2005): *Příspěvek ke květeně severozápadních Čech*. – Severočes. Přír., Litoměřice, 36-37: 81-91.
- BĚLOHOUBEK J. (2006): *Vytváření podmínek pro zachování významných biotopů a podpora druhové rozmanitosti rostlin v Ústeckém kraji z programu PPK*. – Ochrana Přír., Praha, 61(5): 131-134.
- CULEK M. & al. (1996): *Biogeografické členění České republiky*. – Enigma, Praha.
- ČEŘOVSKÝ J., FERÁKOVÁ V., HOLUB J., MAGLOCKÝ Š. & PROCHÁZKA F. (1999): *Červená kniha ohrožených a vzácných druhů rostlin a živočichů ČR a SR. Vol. 5. Vyšší rostliny*. – 456 p., Příroda a.s., Bratislava.
- DEMEK J. & MACKOVČIN P. [ed.] (2006): *Zeměpisný lexikon ČR, hory a nížiny*. – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Brno, 580 s.
- DOSTÁL J. (1989): *Nová květena ČSSR 1, 2*. – Academia, Praha, 1548 p.
- DOSTÁLEK J. & FRANTÍK T. (2007): *Význam pastvy ovcí a koz pro xerothermní trávníky v Praze*. – Ochrana Přírody, Praha, 62(6): 21-23.
- DUNDR R. & VLAČIHA V. (2002): *Sledování dynamiky populací rostlin z čeledi Orchidaceae na Vědlicku (Úštěcká pahorkatina)*. – Severočes. Přír., Litoměřice, 33-34: 7-12.
- HÁKOVÁ A., KLAUDISOVÁ A. & SÁDLO J. [eds.] (2004): *Zásady péče o nelesní biotopy v rámci soustavy Natura 2000*. PLANETA XII, 3/2004 – druhá část. Ministerstvo životního prostředí, Praha.
- HEJCMAN M., PAVLŮ V. & KRAHULEC F. (2002): *Pastva hospodářských zvířat a její využití v ochranářské praxi*. – Zprávy Čes. Bot. Společ., Praha, 37: 203-216.

- HEJNÝ S. & SLAVÍK B. [eds.] (1988): *Květena České socialistické republiky*. 1. – Academia, Praha.
- HEJNÝ S. & SLAVÍK B. (eds.), 1990: *Květena České republiky*. 2. – Academia, Praha, 540 p., 119 tab., 1 photo color.
- HEJNÝ S. & SLAVÍK B. [eds.] (1992): *Květena České republiky*. 3. – Ed. Academia, Praha, 542 p., 114 tab., 1 photo color.
- CHÝLOVÁ T. & MÜNZBERGOVÁ Z. (2008): *Past land use co-determines the present distribution of dry grasslands plant species*. – Preslia, Praha, 80: 183–198.
- CHYTRÝ M., KUČERA T. & KOČÍ M. (2001): *Katalog biotopů ČR*. – ed. AOPK ČR, Praha, 304 p.
- CHYTRÝ M. [ed] (2007): *Vegetace České republiky*. 1. *Travninná a keříčková vegetace*. – Academia, Praha, 526 p.
- CHYTRÝ M. [ed] (2009): *Vegetace České republiky*. 2. *Ruderální, plevelová, skalní a suťová vegetace*. – Academia, Praha, 520 p.
- JANÁČKOVÁ H. & ŠTORKÁNOVÁ A. (eds.) (2004): *Metodika inventarizačních průzkumů zvláště chráněných území*. – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha. 262 pp.
- JERSÁKOVÁ J. & KINDLMANN P. (2004): *Zásady péče o orchidejová stanoviště*. – Kopp, České Budějovice, 119 p.
- KOLBEK J. & PETŘÍČEK V. (1987): *Poznámky k fytogeografii západní části severočeské křídly*. – Zpr. Čes. Bot. Společ., Praha, 22, Mater. 6:59-68.
- KOLBEK J. & PETŘÍČEK V. (1994): *Příspěvek ke květeně Ústěcké pahorkatiny*. – Severočes. Přír., Litoměřice, 28: 65–84.
- KOLBEK J., BÍLEK O., ČERNÝ T., NEUHÄUSLOVÁ Z., PETŘÍK P., WILD J. & TICHÝ L. (sine dato): *Inventarizace rostlinných společenstev*. – Ms. [depon. in Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha].
- KONVIČKA M., BENEŠ J. & ČÍŽEK L. (2005): *Ohrožený hmyz nelesních stanovišť: ochrana a management*. – Sagittaria, Olomouc, 127 p.
- KUBÁT K. (1970): *Rozšíření některých druhů rostlin v Českém středohoří – fytogeografická studie*. Litoměřice. – Oblastní muzeum Litoměřice. 178 p.
- KUBÁT K. (1986): *Červená kniha vyšších rostlin Severočeského kraje*. Teps Praha.
- KUBÁT K., HROUDA L., CHRTEK J. jun., KAPLAN Z., KIRSCHNER J. & ŠTĚPÁNEK J. [eds.] (2002): *Klíč ke květeně České republiky*. – Academia, Praha, 928 p.
- MACKOVČIN P. & SEDLÁČEK M. [eds.] (1999): *Chráněná území ČR, svazek I. Ústecký kraj*. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, Praha, 304 p.
- MORAVEC J. (1994): *Fytocenologie*. Academia, Praha.
- MORAVEC J. [ed.] (2000): *Přehled vegetace České republiky 1, 2*. – Academia, Praha.
- MORAVEC J. & kol. (1995): *Rostlinná společenstva České republiky a jejich ohrožení*. – Severočes. přírodou, příloha, 1-206 p.
- MÜNZBERGOVÁ Z. (2002): *Závěrečná zpráva z mapování biotopů*. – Ms. [depon. in Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha 4]
- NEPRAŠ K., KROUFEK R., KUBÁT K. & VLAČIHA V. (2008): *Orchideje Českého středohoří*. – Oblastní muzeum v Litoměřicích & Nakladatelství Oswald, Litoměřice.
- NEUHÄUSLOVÁ, Z. & al. (1998): *Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky*. – Academia, Praha.
- PETŘÍČEK V. & KOLBEK J. (1986): *Vápnomilné bory na Ústěcku - útočiště vzácných druhů rostlin*. – Živa, Praha, 34/72:5-7.
- PETŘÍČEK V. & KOLBEK J. (1994): *Fytogeografická studie Ústěcké pahorkatiny*. – Preslia, Praha, 66:41-59.

- PROCHÁZKA F. [ed.] (2001): *Černý a červený seznam cévnatých rostlin České republiky (stav v roce 2000)*. – Příroda, Praha, 18: 1-166.
- QUITT E. (1971): *Klimatické oblasti Československa*. – Studia geografica 16, GGÚ ČSAV, Brno.
- RANDUŠKA D., VOREL J. & PLÍVA K. (1986): *Fytocenológia a lesnícka typológia*. – Příroda, Bratislava, 339 p.
- SLAVÍK B. [ed.] (1995): *Květena České republiky. 4.* – Ed. Academia, Praha, 529 p., 109 tab., 33 map., 1 photo color.
- SLAVÍK B. [ed.] (1997): *Květena České republiky. 5.* – Ed. Academia, Praha, 568 p., 126 tab., 38 map., 1 photo color.
- SLAVÍK B. [ed.] (2000): *Květena České republiky. 6.* – Ed. Academia, Praha, 770 p., 129 tab., 60 map., 1 photo color.
- SLAVÍK B. & ŠTĚPÁNKOVÁ J. [eds.] (2004): *Květena České republiky. 7.* – Ed. Academia, Praha, 767 p., 128 tab., 53 map., 1 photo color.
- STUDNIČKA M. (1978): *Příspěvek k problematice bílých stráží*. – Sbor. Severočes. Muz., Ser. Natur., Liberec, 10:35-40.
- STUDNIČKA M. (1980): *Vegetace bílých stráží Českého středohoří a dolního Poohří*. – Preslia, Praha, 52:155-176.
- ŠTĚPÁNKOVÁ J., CHRTEK J. jun. & KAPLAN Z. [eds.] (2010): *Květena České republiky. 8.* – Ed. Academia, Praha, 712 p., 104 tab., 53 map., 1 photo color.
- TOLAZS R. & al. (2007): *Atlas podnebí Česka*. – Český hydrometeorologický ústav, Univerzita Palackého v Olomouci, Praha.
- TOMAN M. (1969): *Charakteristika severočeského lesostepního okresu jako přirozené fytogeografické jednotky*. – Severočes. Přír., Litoměřice, 1: 115-162.
- TOMÁŠEK M. (2007): *Půdy České republiky*. – ČGS, Praha.
- TREMLOVÁ K. & MÜNZBERGOVÁ Z. (2007): *Importance of species traits for species distribution in fragmented landscapes*. – Ecology, 88(4): 965–977.
- VLAČIHA V. (2002): *Floristické údaje o rozšíření vstavačovitých v Českém středohoří z let 1985-2002*. – Ms. [depon. in. Oblastní muzeum v Litoměřicích].
- VOZÁROVÁ M. & SUTORÝ K. (2001): *Index herbariorum Reipublicae bohemicae et Reipublicae slovacae*. – Zpr. Čs. Bot. Společ., Praha, Příloha 2001/1: 1-95.
- ZÁZVORKA J. (2010): *Orobancha kochii and O. elatior (Orobanchaceae) in central Europe*. – Acta Mus. Moraviae, Sci. Biol., Brno, 95(2): 77–119.

Další zdroje informací:

mapový server České geologické služby <http://www.geology.cz> (geologické mapy)

mapový server Seznam.cz <http://www.mapy.cz> (historický snímek z 19. století, orientační mapa území)

mapový server Ustavu pro hospodářskou úpravu lesa <http://www.uhul.cz> (lesní typologická mapa)

mapový server Laboratoře geoinformatiky <http://oldmaps.geolab.cz> (prezentace starých mapových děl z území Čech, Moravy a Slezska)

mapový server Cenia – národní inventarizace kontaminovaných míst <http://kontaminace.cenia.cz> (historické letecké snímky z poloviny minulého století)

Portál veřejné správy České republiky <http://geoportal.cenia.cz/> (letecké snímky, geomorfologie, fytogeografie)

Oficiální webové stránky Agentury ochrany přírody a krajiny ČR věnované monitoringu v České republice <http://www.biomonitoring.cz>

Oficiální webové stránky soustavy Natura 2000 v České republice spravované Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR <http://www.natura2000.cz>

4.3 Seznam použitých zkratk

AOPK – Agentura ochrany přírody a krajiny

C1 – kriticky ohrožený taxon Červeného seznamu

C2 – silně ohrožený taxon Červeného seznamu

C3 – ohrožený taxon Červeného seznamu

C4 – vzácnější taxon Červeného seznamu

CR – kriticky ohrožený druh Červeného seznamu

EN – ohrožený druh Červeného seznamu

IUCN – International Union for Conservation of Nature

KN – katastr nemovitostí

KO (§1) – kriticky ohrožený chráněný druh podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.

LC – málo dotčený druh Červeném seznamu

LR – téměř ohrožený druh Červeném seznamu

LV – list vlastnictví

NT – téměř ohrožený druh Červeném seznamu

O (§3) – ohrožený chráněný druh podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.

OP – ochranné pásmo

PP – přírodní památka

PR – přírodní rezervace

SO (§2) – silně ohrožený chráněný druh podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.

VU – zranitelný druh Červeného seznamu

ZCHÚ – zvláště chráněné území

4.4 Plán péče zpracoval

*Salvia o.s. – sdružení pro ochranu přírody, Míšovická 454/6, 155 21 Praha 5,
salvia-os@seznam.cz*

Zpracováno podle vyhlášky o plánech péče č. 60/2008 Sb. a „Osnovy plánu péče o národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní památky a jejich ochranná pásma“ vydané Ministerstvem životního prostředí.

Poděkování

Je mou milou povinností poděkovat jmenovitě všem, kteří se ať už přímo podíleli na zpracování plánu péče nebo alespoň přispěli radou, krátkým doplněním nebo podklady pro zpracování. Konkrétně bych chtěl poděkovat Mgr. Karlu Neprašovi za konzultace k výskytu některých druhů na Litoměřicku a doplnění mých nálezů o další údaje, RNDr. Janě Jersákové, Ph.D. za informace o probíhajícím výzkumu. Neméně jsem zavázán Jiřímu Zázvorkovi za determinaci nalezených záraz (rod *Orobanche*). Za ochotu a obětavost při zpracování lesnických podkladů děkuji Romanu Šimarovi. Konzultacemi v případě výskytu brouků a návrhu managementu mi byl nápomocen RNDr. Vladimír Novák, kterému tímto také děkuji.

Součástí plánu péče jsou dále tyto přílohy

Tabulky: Příloha T2 - **Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich**
(Tabulka k bodům 2.5.2, 2.5.3 a 2.5.4 a k bodu 3.1.2).

Mapy: Příloha M3 - Mapa dílčích ploch a objektů

Tabulky - Vzor přílohy T2 k bodům 2.4.2, 2.4.3 a 2.4.4 a k bodu 3.1.2

Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich

označení plochy nebo objektu	název	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
VÝCHODNÍ ČÁST PŘÍRODNÍ PAMÁTKY							
1	Plocha č. 1		výslunné jižně orientované svahy pod hranou pole u Vědlic, dlouhodobý cíl péče: udržení nelesního charakteru	Kosení (mozaikovitá seč), alternativně pastva ovcí a koz dle aktuálních možností (viz „zásady péče“)	1!	(VII-) VIII	ročně
2	Plocha č. 2		druhově bohaté širokolisté suché trávníky na louce pod lesem s výskytem vstavačovitých, dlouhodobý cíl péče: udržení nelesního charakteru	Kosení (mozaikovitá seč), alternativně pastva ovcí a koz dle aktuálních možností (viz „zásady péče“)	1!	(VII-) VIII	ročně
3	Plocha č. 3		mezofilní ovsíkové louky, mezofilní a xerofilní křoviny ve zterasovaném svahu v dolní části, dlouhodobý cíl péče: udržení nelesního charakteru, event. mozaika keřů s travinnými společenstvy	Kosení (mozaikovitá seč), alternativně pastva ovcí a koz dle aktuálních možností (viz „zásady péče“)	3	(VII-) VIII	ročně
15	Plocha č. 15		lesní porost – výsadby nepůvodních dřevin, převážně borovice	Péče vyplývá z rámcových směrnic péče o lesní porosty.			
STŘEDNÍ ČÁST PŘÍRODNÍ PAMÁTKY							
4	Plocha č. 4		luční porost (terasa) v horní části svahu, pravděpodobně bývalý úhor, dlouhodobý cíl péče: udržení nelesního charakteru	Kosení (mozaikovitá seč), alternativně pastva ovcí a koz dle aktuálních možností (viz „zásady péče“)	2	(VII-) VIII	ročně
5	Plocha č. 5		křovinný lem oddělující terasy jižně orientovaného svahu, dlouhodobý cíl péče: redukce keřů, mozaika	Redukce křovin, ponechání skupinek křovin a osamocených keřů a křovinného pásu při kraji	1-2	IX-III	jednorázově, v etapách

			keřů s travinnými společenstvy	<i>v další etapě po vyřezání křovin</i> Kosení (mozaikovitá seč), alternativně pastva ovcí a koz dle aktuálních možností (viz „zásady péče“)	1!	(VII-) VIII	ročně
6	Plocha č. 6		mozaika mezofilních a xerofilních křovin s širokolistými suchými trávníky v úzkém pruhu jihozápadní části přírodní památky, dlouhodobý cíl péče: udržení nelesního charakteru	Kosení (mozaikovitá seč), alternativně pastva ovcí a koz dle aktuálních možností (viz „zásady péče“)	1-2	(VII-) VIII	ročně
7	Plocha č. 7		louky pod střední terasou včetně svahu, ve střední části chráněného území, mezofilní ovsíkové louky s mírným přechodem do širokolistých suchých trávníků, dlouhodobý cíl péče: udržení nelesního charakteru	<i>v další etapě po vyřezání křovin</i> Kosení (mozaikovitá seč), alternativně pastva ovcí a koz dle aktuálních možností (viz „zásady péče“)	2	(VII-) VIII	ročně
8	Plocha č. 8		nejspodnější část louky ve střední části chráněného území, mezofilní ovsíkové louky, dlouhodobý cíl péče: udržení nelesního charakteru	<i>v další etapě po vyřezání křovin</i> Kosení (mozaikovitá seč), alternativně pastva ovcí a koz dle aktuálních možností (viz „zásady péče“)	2	(VII-) VIII	ročně
9	Plocha č. 9		husté mezofilní a xerofilní křoviny s lokálními cennými ploškami stepí, dlouhodobý cíl péče: redukce keřů, mozaika keřů s travinnými společenstvy	redukce keřů na 50 % jejich původní rozlohy, nejlépe průseky (toulavý stín)	2-3	IX-III	jedno- rázově, v etapách
				<i>v další etapě po vyřezání křovin</i> Kosení (mozaikovitá seč), alternativně pastva ovcí a koz dle aktuálních možností (viz „zásady péče“)	1	(VII-) VIII	ročně
10	Plocha č. 10		nejzápadnější část střední části chráněného území, druhově bohatá společenstva širokolistých suchých trávníků, dlouhodobý cíl péče: udržení nelesního charakteru	Kosení (mozaikovitá seč), alternativně pastva ovcí a koz dle aktuálních možností (viz „zásady péče“)	1	(VII-) VIII	ročně

13	Plocha č. 13		terasa pod horní loukou ve střední části chráněného území, s hodnotnými společenstvy širokolistých suchých trávníků, část mimo lesní pozemek , dlouhodobý cíl péče: udržení nelesního charakteru	Kosení (mozaikovitá seč), alternativně pastva ovcí a koz dle aktuálních možností (viz „zásady péče“)	1	(VII-) VIII	ročně
14	Plocha č. 14		cenné biotopy širokolistých suchých trávníků lemované mezofilními a xerofilními křovinami, lesní pozemek, dlouhodobý cíl péče: udržení nelesního charakteru	<i>Péče vyplývá částečně z rámcových směrnic péče o lesní porosty.</i> Kosení (mozaikovitá seč), alternativně pastva ovcí a koz dle aktuálních možností (viz „zásady péče“)	1	(VII-) VIII	ročně
ZÁPADNÍ ČÁST PŘÍRODNÍ PAMÁTKY							
11	Plocha č. 11		mezofilní a xerofilní křoviny tvořící lem výslunného (jižně orientovaného) svahu západní části, dlouhodobý cíl péče: redukce keřů , mozaika keřů s travinnými společenstvy	redukce keřů alespoň na 30 % jejich původní rozlohy např. formou průseků	2	IX-III	jedno- rázově, v etapách
				<i>v další etapě po vyřezání křovin</i> Kosení (mozaikovitá seč), alternativně pastva ovcí a koz dle aktuálních možností (viz „zásady péče“)	1	(VII-) VIII	ročně
12	Plocha č. 12		zterasovaný jižně až jihovýchodně orientovaný svah, s cennými společenstvy širokolistých suchých trávníků s přítomností vstavačovitých, dlouhodobý cíl péče: udržení nelesního charakteru	Kosení (mozaikovitá seč), alternativně pastva ovcí a koz dle aktuálních možností (viz „zásady péče“)	1!	(VII-) VIII	ročně